

30-449 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ మేనెల 19 వ తేది శుక్రవారము } No. 41.
సంపుటము ౯ } దుండుభినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస బహుళ అష్టమి ౮. } సంచిక ౪౧

పలువిదసాదాబంగారు

ఉంగరములు
కెంపులు, పువ్వరాగములు
చేర్చి కట్టబడిన
ఉంగరములు మావద్ద కయ్యారుగా నున్నవి
వివాహ సమయములందు,
డామా, సర్కసు, మున్నగు
వాటిలో నుండు ప్రదర్శన
నకులకు బహుమానముగా నిచ్చుటకు తగినవి
సవరం బంగారుకు
పూచీ నియ్య దును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
(1842) అంకు కంపెనీ, నగలవర్తకులు
649 చెనబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గృహనిర్మాణము

కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గణపము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పదవలమీద రంగూనునంది. టేక్ కలప తెచ్చించుటచే చతురగా ప్రకటించెను, టేక్ మానులు కమ్ములు, దూలములు, రవునకుండ్లు తిల్లరగానున్న, కర్రలకు టాక్ ధరలకున్న విక్రయించుచున్నాము. తెన్నపట్టణం రేణుకం హేమా రేణుక కమ్మక, రంజు శాస్త్రి హేమా కమ్మకగన, కాశిస్థి కాద, ఇట్లు ప్రకటించెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి
టేక్ కలపరక్షలు, కాశిగడ.

శాస్త్రవేత్తము. విల్వాది లేహము. అమృతములను

ప్రతిమంటునందగిన వస్తువు. ఆనేక వనమాంశములనుండి రయ్యచేయబడినది. ఒక గోలి పరిమాణముగల మందు ధురించిన మూలవ్యాధి, అత్యుష్ణము, పీడనము, కడుపునొప్పి అజీర్ణము, మలబంధము, భేదము, వారి, నీరుబాద్యము, మొదలు కఠిన వ్యాధులను అత్యశ్వముగా అనన్య కాలమున ఆవికారింపజేయును. ఆరోగ్యవంతులకుమాడ బలమును పలుక్యమును కలుగజేయును. కాస్త్రయోక్తముగ జేయబడినది. దీనియందు లోహలోహములు కనబరచువారికి 50 రూపాయలు నహుమాన మిచ్చుచున్నాము. తెల సేక రూ. 8-8-0.

టి. వి. పెరుమాళ్లు అంకు కంపెనీ,
(91) పాట్ల కావ్య సం. 1214. మకరాశు.

107-108 డిగ్రీల యెండ వేడిమి తెలియకుండు తెట్లు?

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును; తలనెప్పులను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చువలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన సేత్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా రు 100. [క్యాటలాగు ఉచితము. అయ్యుర్వేదాశ్రమం, సం. 41 ఆచారప్పవీధి, మద్రాసు. తంజిలండ్రన్:-పండిట్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.
అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.
అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు సిద్ధామృతము.
అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.
నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.
పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనము అంజనశబ్ద ముతమున గల నకలుమందు గాదు.
అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.
అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, బార్నిబాక్ - మద్రాసు.
లేక 109 ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మోసము

పథ్యము లేదు. పిచికారీలో పని లేదు. ఎటువైపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూకలలో మాన్యును. స్త్రీలకును వ్యాధులకు మాడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1 కి తెల 2.4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

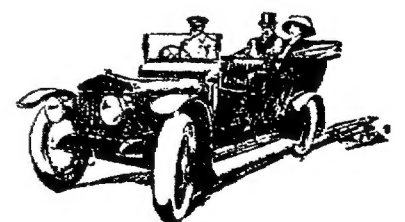
వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట నుండు శత్రుత్వ గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిహోదానందు ఎచ్చటికైనను తహాలాఖత్తు తుతికముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

సం 144 ఫనపవాడీ, బొంబాయి

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రు 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)
GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk, Madras

1922-వ సం॥పు 7 రు మదరాసు ఆక్టు

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసి పలు ఆక్టును సవరించుటకై ఆక్టు

1919 వ సంపు 4 వ మదరాసు ఆక్టు

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు ఆక్టును ఇంకను సవరించుటకు యుక్తముగా నున్నందున, నీ క్రింది విధముగా కానించదమయినది.

సంగ్రహ నామము 1 (1) ఈ ఆక్టును 1922 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు (సవరిం) ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

(2) 4 వ సెక్షను 1919 వ సంవత్సరము ఆక్టులో నెల 1 వ తేదీనుండి అమలులో ఉన్నట్లు ఎన్నబడరతన.

(3) ఈ ఆక్టులో "అసలు ఆక్టు" అను మాటకు 1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు ఆక్టు అని అర్థము.

4 వ మద్యము, 2 వ భాగములోని 7 వ విధియొక్క సవరిం 2 అసలు ఆక్టుయొక్క 4 వ మద్యము, 2 వ భాగము లోని 7 వ విధికి చేరియున్న నిబంధనకు భంగము లేకుండ, సవరిం విధిలో ఇవ్వబడిన పన్ను విధింపుల స్కేలుకు బదులు ఈ క్రింది దానిని ఉంచవలెను.

చెల్లింపబడిన మూలధనము ఆర్థసంవత్సర లక్షల రూపాయలు వారి పన్ను రూ

ఎ. ఇరువదికిన్ని, ఇరువదికంటె యెక్కువకును..... 1,000

బి. పదికిన్ని, పదికి మించి ఇరువదికంటె తక్కువగా నుండు దానికిన్ని 500

సి. అయిదుకున్ను, అయిదుకు మించి పదికంటె తక్కువగా నుండుదానికిన్ని 250

డి. మూడుకున్ను, మూడుకు మించి అయిదుకంటె తక్కువగా నుండుదానికిన్ని. 150

ఇ. రెండుకును. రెండుకు మించి మూడుకంటె తక్కువగానుండు దానికిన్ని 100

ఎఫ్. ఒకటికిన్ని ఒకటికి మించి రెండుకంటె తక్కువగా నుండు దానికిన్ని 50

జి. ఒకటికంటె తక్కువకు 30

4 వ మద్యము, 2 వ భాగములోని 10 (ఎ) విధిలో ఉన్న తక్కుయొక్క సవరిం

3 అసలు ఆక్టుయొక్క 4 వ మద్యము, 2 వ భాగము లోని 10 (ఎ) విధిలో ఇవ్వబడియున్న తక్కుకు బదులు ఈ క్రింది తక్కును ఉంచవలెను:—

ఆర్థసంవత్సరము వారి పన్ను రూ

2 టన్నులు లేదా ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింప బడిన, లోహపు ట్రైల్లతో కూడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి 200

ప్రతి (ట్రైయిలరునున్న బాస్తీచార్జి 100

2 టన్నులు లేదా ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింపబడి కువను లేక గట్టిరబ్బరు ట్రైల్లతోకూడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీముబండికి 100

2 టన్నులు లేక ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింపబడి న్యూమాటిక్ ట్రైల్ల కల ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి 75

కువను లేక గట్టిరబ్బరు ట్రైల్ల కల ప్రతి (ట్రైయిలరునున్న బాస్తీచార్జి 75

న్యూమాటిక్ ట్రైల్ల కల ప్రతి (ట్రైయిలరునున్న బాస్తీచార్జి 50

1 టన్ను బరువును లేదా 2 టన్నులకంటె తక్కువ బరువును మోయుటకై 75

నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి ప్రతి (ట్రామకారుకు 50

15 లేదా ఎక్కువమంది మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారునున్న లేక చారుబాంకుకు 200

15 మంది మనుష్యులకు తక్కువకును 7 గురు మనుష్యులకు యెక్కువకును తీసుకొనిపోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారు బస్సు లేక చారు బాంకుకు. 150

7 గురు మనుష్యులకంటె ఎక్కువ కానట్టిన్ని, 3 గురుకంటె ఎక్కువ యొట్టిన్ని మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింప బడి అద్దెకు కట్టబడు ప్రతి నాలుగు 75

చక్రముల మోటారు బండికి.

7 గురు మనుష్యులకంటె ఎక్కువ కానట్టిన్ని, 3 గురుకంటె ఎక్కువ యొట్టిన్ని మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింప బడి అద్దెకు కట్టబడు ప్రతి నాలుగు చక్రముల మోటారు బండికి 85

3 గురు లేదా అంతకంటె తక్కువ మంది మనుష్యులను తీసు కొనిపోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి నాలుగు చక్రముల మోటారు బండికి. 25

ప్రతిమోటారు ట్రైసిక్లునున్న, ప్రతిమోటారు ట్రైసిక్లునున్న, సయిదుకారు (ప్రక్కబండి) ఉండినను సరే లేకపోయినను సరే 15. ఒక బంతువుచేగాని లేదా యెక్కువ బంతువుల చేగాని లాగబడుటకు నిర్మించియుండు నాలుగు చక్రములబండి (ప్రతిదానికి 10. ఒక బంతువుచేగాని లేదా యెక్కువ బంతువుల చేగాని లాగబడుటకు నిర్మించియుండు రెండు చక్రములబండి

ప్రతిదానికి 5. ఇతర బయిటిలు లేక ట్రైసిక్లు ప్రతిదానికి 2. టెడ్ల వెరాయిల్లలేటరు లేదా గోకార్లు కాట్టి వేరే ప్రతిబండి కి 3. ప్రతి ఏనుగుకు 12 ప్రతి ఒంటెకు 6. 12 టెల్లెల బాదు గురు తక్కువకాని ప్రతి గుర్రమునకు లేక కంచరగాడిదకు 6. 12 టెల్లెలకంటె తక్కువ పొడవు గల ప్రతి గుర్రమునకు లేదా కంచరగాడిదకు 2. ప్రతి ఎద్దుకు, వృషభమునకు, దున్నపోతుకు గాడిదకు లేదా కక్కకు రు.1.

5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 5 (బి) విధియొక్క సవరిం.

4. (1) అసలు ఆక్టుయొక్క 5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 5 (బి) విధికి కడపట, ఈ క్రింది మాటలను చేర్చవలెను:—

"మునిసిపలు తాచేతారులకు ఆమ్ముటకొరకు ఆహార పదార్థములయొక్కయు ఇతర అవసర పదార్థములయొక్కయు కొనుబడియును;"

"వివరింపు:—ఈవిధియొక్క కార్యమునిర్వహించుటకు అనుమాటలో కార్పొరేషను వారిచే ఏర్పడిన ఇర్బబడియున్న యెడల జీతము అంతకు లేక ఒక భాగమునకు బదులుగా కార్పొరేషనువారు అప్పగింపును నిర్ణయించగలట్టి భరలకు కార్పొరేషను వారివద్దనుండి వస్తువులను కొనుటకొనగూ వచ్చునా పమున జీతము చెల్లుబడుటను పుచ్చుకొనుటకుగల హక్కు చేయను."

(2) అసలు ఆక్టుయొక్క 5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 10 వ విధికి కడపట నీక్రింది మాటలను చేర్చవలెను:— లేదా పరియ్యెంతర అసాధారణపు ఖర్చులైన చేయవచ్చును."

ఆర్. రామచంద్రరావు, గవర్న మెంటు సెక్రటరీ, లా (రెజిస్ట్రేషన్) డిపార్టుమెంటు. (పోర్టు సెంటుబార్డ్ గ కెటు)

ఎందు కీ పెనగులాట ! ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

ఆసహాయాద్యమును నడిపించి కీర్తిగ్న గారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెలుపుచున్నారు. బ్రాహ్మణింక నాయకులని ఇన్స్ పెక్టుచున్నారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వాడు పన్నుల నివృత్తుచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్న ను, ప్రతిష్టకై వెతుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిను వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆసహాయాద్యము తక్కుమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు జేసిదమిత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయ బాలరు. నసింపజేయ. సత్యవాది

హనుమంత రాయనిధి

ఇంకరకు బాతిరాగాక, ఈ విగ్రహ సుదహాశించినవారు చందాల నొసంగిరి.

మచిలీపట్నం

వేమూరి చిన్నయ్యరావుగారు 100, దర్గా శివరామ కృష్ణ శాస్త్రిగారు 100, అవ్వకృష్ణమూర్తిగారు 100, కృష్ణ మూర్తిగారు 100 జి. వి. రత్నంగారు 5 విజయనగరం కాతే జి విద్యార్థి యొక్కరు 2 డి. కాశీశ్యేతరావురు 2.8 అ, సూరేష్ వంశదేవ్ 10.

గుంటూరు

గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావుగారు 100, నడింపల్లి నర సింహరావుగారు 100, జి. రామనాథయ్యగారు 200, జేక రాజు చానుకుంఠరావుగారు 20, వేపా శుబ్రహ్మణ్యంగారు 100, పత్తి శ్రీనివాసరావుగారు 50, వి భట్ట న్యాయవాదా యజుగారు 50, లక్ష్మీరాజు బాలగోపీశ్వరరావుగారు 25, మల్లికార్జున సాంబశివరావుగారు 100, మాచిరాజు శ్రీకాంత్ కర్ గారు 10, కే. యస్. నీలరత్నంగారు 1 రు. భీమవరం జి అప్పరేటిన్ యూనియన్ 15, మొత్తం 4695-8-0.

భా. ప. సీతారామయ్య

హాజీయాత్

యాత్రీకులను తాబీవు హాజీయాత్ కి తీసికొని పోవు టకు ప్రతి 10 లేక 15 దినముల కొకమాడ. బొంబయినుండి కరాచివ్యాదా టర్నర్ మారినన్ కంపెనీవారిచే యాత్రానా వలు తగినంతమంది యాత్రీకు లున్నయెడల నడపబడును. స్టీను రుల పేరులు ముందు తెలుపబడును. తనదారి రేట్లు యాక్రింద తెలుపబడినవి:—

Table with 2 columns: రాయపోను భోజనమునహా, పోను భోజనమునహా. Rows include 1 వ తరగతి రు 550, 2 వ తరగతి రు 450, డిలూన్ హాలు రు 350, డెక్కు రు 165.

రాబోవు శ్రవణంబులో జరుగబోవు 'రాష్ట్ర'భాషా(పాఠ విక పరీక్ష) కు హాజరుగములు నియమింప బడియున్నవి:

- 1. బాలబోధిని, 2. హిందీకి పసితి పుస్తక, 3. హిందీ కీ మానరీ పుస్తక, 4. బాలకథాకహన. ప్రవేశకరీక్షకు ఈ పుస్తకములు నియమింపబడియున్నవి. ౧. బాలరామాయణము, ౨. తిలీకాస్తో ముందరి, 3. మిలన్, ౪. హిందీ గ్యుజోధిని.

ఆయిలు ఎంజినులు

రెండు 3 1/2 హెచ్. పి. హరన్సి ఆయిలు ఎంజినులు (వాడినవి) అమ్మకమున కున్నవి. ఎంజి నులు బాగా పనిజేయుచు ముంబిసిలియం దున్నవి. 16 అడుగుల పొట్టింగు, రెండు పుల్లీలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2 1/2 అంగుళములు పంపు సహా విక్ర యింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచు కొని ధరను నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

చిరునామా ఆంధ్ర పత్రిక 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

డిప్యూటీ మా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలకు, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరుకు, నిఖిలభారత ఆ ర్వేద వి ద్యా పీఠ విద్యత్పరీక్ష శీలురుగాను నుండు (3497) ఆ యు ర్వే వ భూషణ

పండిత యు. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యాషధము

ఆయుష్వము, రక్తకోశకము, ఓజస్వము, వృద్ధ్యము, బల్యము, వృష్యము, మేధస్వము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము వెంక తైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వ రసాయనమునకు" కలదు గనుక పొందుకోగము, చరిత్రయు మొదలైనవి వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతియు, వృద్ధతగోగములు, తీయగోగము, ధాతునష్టము, ఉన్నా దము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధిల నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వ రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేమించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతుపుష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలరకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది ఆయుష్వరసాయనము. చర్మ రోగములను హరించును. నెగవ్యాధులకు ఇతే త్రుతమ ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. సీ 1-కి 2-0-0 ఆర్య ఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలిపేడి, వేవేరి, మదరాస్.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 19-వ తేదీ వారము.

Table with 6 columns: Location (జిల్లా ముఖ్య నగరములు), Max Temp (అత్యధిక ఉష్ణోగ్రామము), Min Temp (అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రామము), Range (ఉష్ణోగ్రామ వ్యత్యాసము), Humidity (నీటి ఆర్ద్రత), and Wind (వీల). Rows include Vijayawada, Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

కర్నూటకు వెంటలు, దక్షిణము పశ్చిమతీరము భాగములందు మబ్బులు స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములందు దగ్ధము. గార్గలలు మైసూరులం తాత్కాలిక తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశము దగ్ధము. దక్షిణము పర్వత ప్రాంతములందు వేడిమియుండు చుట్టు లేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తగ్గదు. గుంటూరు 49, చిలిపట్నము 65, కడప 75, మధుర 15, మంగళూరు 75, మెర్సూర్ 83, హన్మంతు 83, పెట్లూరు 83, 1.09 తి. వే. ద్రవ్య 1.17 అంగుళములు వర్షముగలుగు. ఎక్కువ మార్పులు లేవు.

ఎస్ ఆర్. యు. సామయ్య.

వాతావరణ కార్యదాత.

సరిహద్దుల రాష్ట్రపు విచారణ సంఘమువారు కోపాటము నకు సాక్ష్యము పుచ్చుకొనుచున్నారు. కోపాటము స్వాధీనముల పక్షమున సాక్ష్య మిచ్చుచు స్వాధీనపరిపాలన విషయములందీ రాష్ట్రమును పంజాబుతో చేర్చుట యుక్తమని ఇరువురు స్వాధీనములు చెప్పిరి. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులు తృప్తికరముగ నున్నవని పీఠ ఆలంపకారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

మంత్రులు : ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

మేము "రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము" అను పేరిక క్రింద మొన్న నొక సంపాదకీయ వ్యాసమును వ్రాయుచు, అందు, మద్రాసు మంత్రులు ధనలోపముచే కార్యసాధనల్యమును తమ కాలములో నేమియు చేయజాలక, రాబోవు యెన్నికల సమయమున భారత ప్రభుత్వమును నిండివలసి వచ్చుననియు, యిందులకు తరచోపాయము రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమే యని తెల్పదగినయో మా యభిప్రాయమును దెల్పియుంటిమి. మానసికముగ జన్మింపజేసిన యా మా భావినూచనను తగ్గవలయు లకు మంత్రులను దూషించుటకు భావించుచున్నది. అందులకు కారణము గూఢముగ నుండి విశదపరచ బడలేదు. ప్రశంసనీయ మగు పత్తాభిమానముతో నెటుల వ్రాయుచున్నది:-

"ప్రజలు తమయందుంచిన విశ్వాసమున కనుగుణ్యముగ నిదివరలో నెంతయో జేసియుండుటచే మంత్రులు యేమాత్రమును సిగ్గుపడ నవసరము లేదని వారు స్వాగత్యముగ వాదించ వచ్చును. ఏవిషయమునందైన వారు అనుకోనినం: పనిజేయ లేరన్నచో, అదివారి కప్పుగాదు అది గొప్పబాధ్యత నొసంగి, ధ:మూలములేక బోవుటచే గౌరవ సాత్రములకు కార్యముల జేయలేని స్థితిలో ను: విన, సంస్కరణలకు లెప్పు. సంస్కరణముల బనిజేయించుటలో యె మ్మనగ పోరాడి, స్వం ద్య ప్రభుత్వ విధానమును వారివలె సరిగ పరిక్షించి: వ: దే రాష్ట్రమైన గలదా యని వా రడుగవచ్చును. కార్యనిర్వాహక సంఘముతో సహకారముజేసి, యెన్ని పక్షములున్నను జన సామాన్యము:కు మంచి జేయుటకు, మద్రాసు మంత్రులవలె సంస్కరణములను బనిజేయించిన మంత్రు లెక్కడనున్నారు?"

అయితే దీనిబట్టిమాడ, మంత్రులు కొలదిమాత్రము కార్య సాధనల్యము జేసినది మే మనటయే నిందావాక్యముమేను గాబోలు. మేము జేప్పినకారణము, డబ్బు ఒత్తిడిచే నిట్లండవలసి వచ్చె నననది సాధారణముగ సర్వ సమ్మతమని దలంచితిమి. క్రిందటి శనివారము ౪౮ శంకరజ్ఞ నాయరుగారుగూడ యట్లుదెల్పి యుండిరి. "తమ స్వాధీనము:గా తగినంత డబ్బులేక బోవుటచే మంత్రులు ప్రజాసత్తి కాళ్ళలో సంపాదకముగ పనిజేయవలెక బోయిరిని సాధారణముగ గుర్తింబడించి." ౪౮ శంకరజ్ఞ నాయరుగారు యట్టి స్థితి సంభవించుటకు ఆర్థిక, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము లేకపోవుటయే కారణమని తమయభిప్రాయముల దెల్పిరి. ఈవాదమునే మంత్రులు స్వీకరణమునకై, యెన్నికల యుపవ్యాసములలో ననుసరింతురని మేము ప్రార్థనము చేసి భవిష్యత్తు దెల్పియుంటిమి. ప్రస్తుతమున్న మంత్రులు, యితర రాష్ట్రములనుం క్రులకన్నగాని, వెల్లింగుడను ప్రభువు యింకొక ర్లను నియమించి నచో వారికన్నగాని తీసిపోవువారు గారనియు సమానముగ సామర్థ్యమునున్న సత్సాహసునున్న కార్యసాధనలో జాపిరిని మేమేమాత్రమును సంక్షేపము. రానున్న 18 మాసములలో మంత్రుల కాళ్ళనుండి చాల యుపయోగకరములగు పనులు జరుగునని యూహించవచ్చును. ఏమిచెప్పినను వాదించినను మేము మొదలన్న సంకీర్ణమాత్రము చాల దృఢమైనదియే. మంత్రులు కార్యసాధనల్యము చేయజాలకపోవుట, వ్యక్తులకు గాని, పక్షమునకు గాని సంబంధించినదిగాక సాంఘికవిధానమునకు సంబంధించియున్నది. ఆభివృద్ధి జెందరకెన్నచో పాలనావిధానము మార్పు జెందలయును. ఈ సంకీర్ణ మంత్రులు యెన్నికదారులకు దెలుపవలయును. 'జన్మి' పత్రికగూడ కాలమువచ్చినప్పుడు యిట్లే వ్రాయునని మాకు విశ్వాసముగలదు. అటులగాకున్నచో మేము వారికి గల యెన్నికలయందలి తల్పజ్ఞానమును గూర్చి అంతగ యోచింపము. సర్ శంకరజ్ఞ నాయరుగారు చెప్పినమాటలనే జెప్పుచు మంత్రు లిట్లు జెప్పెదరు: "దేశములో విద్యకును, శక్తి క్రమల యభివృద్ధికిని, ప్రజాశోగ్యమునకును మంత్రులజేతావ్యక్త యని పార్లమెంటువారు దేసించియుండిరి. వారి స్వాధీనము:గా నున్న ధనము లాలక ఆయుధ్దేశము నెఱవేరున్నచో, ఆ ధనమును పార్లమెంటుకును, యింగ్లాండుప్రజలకును దెల్పి, వారి యుద్దేశములు భగ్నము లాయెనని తెలుపుడు జేయవలెను. ఇందులగూర్చి విచారణము అత్యవసరముగ గానించుచున్నది." మిమిదివరలో నూచించినటుల మంత్రులు రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమే కావలసిన సంస్కరణమని పోరాడి యెన్నికలలో విజయముందిరేని ఆవిచారణకు మిగుల బలముండును. ఇతర యెన్నిక ప్రదేశములలో మరల పత్తాభిమానముండి అది రాజకీయములలో ముఖ్యంశముగ నుండుటచే, ప్రాప్తా

శతరపక్షము రెండవసారి యెన్నికలలోని జయముందునని మేముభవిష్యత్తు జెప్పుజాలము. మూడుకారణములుమాత్రము ఆ విషయమును అనుమాన గ్రస్తము జేయుచున్నవి. మొదటి యెన్నికలలో సరియైన పోటీ లేక పోవుట యొకటి. ఇది నచ్చే యెన్నికలలో లేకుండునని మేముహించుచున్నాము. రాజకీయనిర్మాణములను, గాంధీ నిర్మాణములను విస్తారములై, యొకమై విశుద్ధముగ నుండుట రెండవది. వార్తాపత్రి:లో నెక్కువగల కలన రాజకీయ ప్రతి పక్షులకు లాభకరముగ నున్నను, ప్రాప్తాశతర పక్షము యొం తవరకు జ్యేష్ఠపూరితమైనచో అది మూడవది. సాంఘిక ప్రజా శత్రుముయొక్క రాజకీయ విషయములలో యాలోచనలను దెల్పట అమిత కార్యమైన గానిండు. మేము యామాడుసంక తులయొక్క ప్రాముఖ్యమును మాత్రము తీసివేయజాలము. వాని ప్రాముఖ్యతను త్రోసిపుచ్చవీలులేదు. వానిని లక్ష్యము జేసి నిష్పలములుగ జేయతల ప్రభుత్వములను మిత్రభావముతో జేయకున్నచో జన్మి పక్షము రాజకీయముగ అనాయక మగునని మేము చెప్పుగలము. ఇప్పుడు మద్రాసు కాసనసభలో గొప్పప్రతిఘటనము రానున్నది. ఈసారి ప్రతిపక్షస్థానములు, సాంఘికప్రజాపక్షములుచే నధిష్ఠింపబడును. జన్మిసంపక్షమువారు తమ రాజకీయ సాధనములను సరిజేసికొనవలయును. ఈ పనిని వారుత్యలలో ప్రారంభించెదరని మేము తలంచెదము. యువకులు యి:దుకు సిద్ధముగ నేయున్నారు. అయితే వారిని చిక్కబట్టి యున్నారు. అది తప్ప. (దెయిలీమెస్సేజర్)

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT MADRAS.

O. P. No. 93 of '22. In the matter of the Indian Companies' Act No. VII of 1913 & In the matter of the Ripon Press and Sugar Mill Co., Ltd.

Notice is hereby given that a petition for the winding up of the abovenamed Company subject to the supervision of the High Court of Judicature at Madras was on the 17th day of May 1922 presented to the High Court of Judicature at Madras by V Gopal Chetty and five others, contributories of the said Company and the said petition is directed to be heard on or after the 17th day of July 1922; and any creditor or contributory of the said Company desirous to oppose the making of an order for the winding up of the said Company under the above act shall appear at the time of hearing by himself or his counsel or vakil for that purpose; and a copy of the petition will be furnished to any creditor or contributory of the said Company requiring the same, by the undersigned on payment of the regulated charge for the same.

B. SOMAYYA. Vakil for Petitioners.

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT MADRAS.

O. P. No. 9 of '22. In the matter of the Indian Companies' Act No. VII of 1913 & In the matter of the Sabapathy Press Co., Ltd.

Notice is hereby given that a petition for the winding up of the abovenamed Company subject to the supervision of the High Court of Judicature at Madras was on the 9th day of May 1922 presented to the High Court of Judicature at Madras by K. Sabapathy Rao and nine others, contributories of the said Company and the said petition is directed to be heard on or after the 17th day of July 1922; and any creditor or contributory of the said Company desirous to oppose the making of an order for the winding up of the said Company under the above act shall appear at the time of hearing by himself or his counsel or vakil for that purpose; and a copy of the petition will be furnished to any creditor or contributory of the said Company requiring the same, by the undersigned on payment of the regulated charge for the same.

B. SOMAYYA. Vakil for Petitioners.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

ఖద్దరు ప్రచారము నలుపుడు!

20000 మంది భారతీయులు కారాగృహమునందున్నారు

కస్తూరిబాయి గాంధీగారి ఉద్బోధనము

దేవదాసు గాంధీగారి సందేశము

నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీవారి తీర్మానములు

మహాత్ముని నిర్బంధదినము

కలకత్తా కారాగృహము ఖైదీల తిరుగుబాటు - ఒక ఖైదీ సాక్ష్యము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

పాతూరు బాలసరస్వతమ్మగారి గేను

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారి

ఉద్బోధనము

దేవదాసు గాంధీగారి నిర్బంధమునందుండి శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు నవనవత్రాసంక్రమణం దీక్షించియున్న వ్రాయుచున్నది:-

"నా ఖద్దరు ప్రచారము కారాగృహమునందున్నాయి. అయినను భారతీయత ప్రకటన 20000 మంది కారాగృహమునందున్నామట! కావున నేను కనకదాదా. భారత ప్రభుత్వం! దృఢసంకల్పముతో అధికమైన ఉత్సాహముతో ఖద్దరు ప్రచారము నులుపుచు కారాగృహమునందున్న మనసోదరులతో నైన చేరుదు. తమన్న వారికి స్వేచ్ఛ యొసంగుదు."

దేవదాసు గాంధీ

గుజరాతు యువకుల కొనసాగిన సందేశము

కారాగృహమునకు పోవునపుడు దేవదాసు గాంధీగారు, గుజరాతు యువకుల కీ క్రిందిసంకేత మొసగి:- "మీ శ్రేష్ఠ ను గొప్పకార్యము చేయుగలరని కొన్ని సంవత్సరములక్రింద నాకు నమ్మకము తేకు. దేవు. ప్రస్తుతము మీయందు నాకు గొప్పనమ్మకముగలదు. మీరు ప్రశంసనీయుడు కృషి నులుపుచున్నారు. ఈధర్మసంగ్రామమునందు మీ రంతమాత్రము వెనుదీయవద్దు. మీ శీలితము అచంబరరహితముగ నుండవలెను. అప్పుడే మీరు స్వరాజ్యమునకు ప్రవాహింపబడియును ఖద్దరుయొక్క సూక్ష్మమును గ్రహించగలిగెదకు."

అలహాబాదునుండి లక్నోకు మార్చబడుట

దేవదాసు గాంధీగారు అలహాబాదు కారాగృహము నుండి లక్నో కారాగృహమునకు మార్చబడిరి.

ఖిలాఫతు కమిటీ కార్యసంఘము

పండిత నైసామాగారు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడుట

నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీ కార్య సంఘ సమావేశము బొంబాయిలో జరిగెను. కారాగృహమునందుండి సభ్యులందు మున్న ముఖ్యుల బాజుకు మోహనిగారి సాక్ష్యము అధికారులముఖ విడుదలకానున్న పండిత మోతీలాలు నైసామాగారు, కార్య సంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. మోరాజీగారి తీర్మానమును పరిశ్రుతికర్తమైయు, అతడు బాధపడువారి సహాయార్థమై కొంతభాగము పంపుట యుద్ధింపవని తీర్మానింపబడినది. నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీవారు జూలై 15 వ తేదీ లక్నోలో సమావేశ మయ్యెదరు.

కలకత్తా కారాగృహము

ఖైదీల తిరుగుబాటు

మాజిప్రేమిచారణ

ఒక బెంగళిప్రేమి, యాతిరుగ బాటనివయ్య సాక్షి మిమ్మును కైదీలు ఆందోళననీ తిరుగుబాటు. వ్యవస్థలనుని కొంతకాలముక్రింద తీర్మానించుకొనియుండిరిని చెప్పిరి. ఈసాక్షి పేరికను ప్రకటింపబడలేదు. ఇరవీదినమున సాక్షిమిచ్చెను:-

తిరుగుబాటు జరిగినదినము నేను కారాగారపు వైద్య కాలయందుంటిని. రాజకీయ ఖైదీలు యీ కారాగృహమునకు రావనునపు ఇతర ఖైదీలందరు ఎట్టిఅల్లరులు చేయక కొంత స్వభావై యుండెడివారు. రాజకీయ ఖైదీలు వచ్చిన పిమ్మట సాధారణ ఖైదీలు కొంత అసంతృప్తి ప్రకటించుచుండిరి. రాజకీయ ఖైదీలకు మంచిఆహార మియ్యబడుచుండెను. సంఘభావము కనపరచి, ఆందోళనసలిపి, అల్లరిచేసిన మీకుమాడ మంచిఆహారము చక్కని సౌకర్యము తియ్యబడునని రాజకీయ నిర్బంధులు సాధారణ ఖైదీలకు బోధ చేయుచుండెడివారు. ఇదికాక రాజకీయ ఖైదీలు, బాతీయవాదవాద ప్రకటన తెప్పించుకొని, చదువుకొని, వాటిని ఇతర ఖైదీ కిచ్చుచుండెడివారు. ఈకారములవల్ల సామాన్య ఖైదీలయందు వికమత్తము కుదిరెను. వారు అధికారదలపట్ల అలక్ష్యముగ ప్రవర్తించుచుండిరి. కారాగృహభిక్షారులను లొంగిపొయినవలయునను నుత్తేజముతో కొన్ని పత్యాయములు ఖైదీలు ఆహారము పుచ్చుకొనుట మానివేయుచుండిరి. దీనివలన మాసాంతమునకు స్వరాజ్యము స్థాపింపబడుననియు, అధికారులముఖ గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహములను ధ్వంసము చేసి నిర్బంధికు లందరిని విడుదలచేయుననియు, రాజకీయనిర్బంధికులు చెప్పుచుండెడివారు. కొంతమంది ఖైదీలు నమ్మి కలసికొని, అల్లరి జరుగు నియు ఆందోళనకు 'అన్ని ఏర్పాటులు చేయబడినవి, అల్లరి జరిగినదినము ఉదయమునాకు చెప్పిరి. ఒక ఖైదీ ప్రార్థించుచుండగ వార్తకు అతనిని కొట్టెను అసంతృప్తవార్త వ్యాపింపజేయుటకు ననియు, ఈ అసంతృప్తవార్తనే ఆధారముగ నైన ఖైదీలు తిరుగుబాటు నడచుటకు తీర్మానించుకొనెననియు కొంతమంది ఖైదీలునాతో చెప్పిరి కొన్ని సమయములందు వార్తకు ఖైదీలకు కొట్టుచుండెడివారు కాని అసమయ నియమింతులైన ఎవరూ కొట్టలేదు. ఒక ఖైదీ ప్రార్థన చేయుచుండగ జమీందారు అతనిని కొట్టెననియు మరి యొక ఖైదీ ని ఒక వార్తకు గొంతుపెరిగి చంపివేసెననియు, వార్తాప్రతికలందు ప్రచురింప చేసిన యుక్తమనియు అందువల్ల ప్రజల సానుభూతి ఖయిదీల పక్షమున నుండునని నియంతులగారు నాతో చెప్పిరి. నేను వార్తాప్రతికల కిట్టఅసంతృప్తవార్తలపంపుటకు ప్రయత్నించలేదు.

ఇతరసాక్షియును బలపరచుచు మరియొక బెంగళిప్రేమిని సాక్షిమిచ్చెను. ఈవిచారణ 19 వ తేదీలో అంతమొదలున తెలియుచున్నది.

పాతూరు బాలసరస్వతమ్మ

50 రూప్యముల జరిమానా

నవరో చెల్లించుట

నూదూరు 5వ మాజిప్రేమిగారు 18 వ తేదీన పాతూరు బాలసరస్వతమ్మగారి గేను విచారింపి 180 వ శెక్కును అనుసరించి 50 రూప్యముల జరిమాన తేకున్న 7 దినములు సామాన్యశిక్ష విధించెను. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు నడించి సరస్వతమ్మగారు జరిమాన చెల్లించనని తెప్పెను. జరిమాన చెల్లించకయెడల శిక్ష అనుభవించుటయే కాక జరిమాన మాడ రూపము చేయబడునని మాజిప్రేమిగారు హెచ్చరించిరి. అన్ని కష్టములను అనుభవించుటకు సిద్ధముగ నున్నానని సరస్వతమ్మగారు ప్రత్యుత్తరము సలిపిరి. సాయంకాలము 6/30 గంటలవరకు మాజిప్రేమి గారు కొని యుండెను గాని బాధము లేకపోయెను. కొద్ది వారు గోరి వచ్చుచు మాజి అగుటకు పూచీర్తు ఇవ్వవలయునని మాజిప్రేమిగారు కోరెను. సరస్వతమ్మగారు అట్లు పూచీర్తు నిచ్చుటకు వీలులేదనియు అట్లా నచ్చెదనని ప్రాతములమున ప్రాపి ఇచ్చుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము లేదని చెప్పిరి. మాజిప్రేమిగారు రంజులకు అంగీకరింపక సరస్వతమ్మగారిని కారాగృహమున కంపుటకు తీర్చాంచిరి. రాత్రి 8 గంటల కిమికారాగృహమునకు తీసికొని పోయెను. ఆపె 4 సంవత్సరముల కయ్యుగల శిష్ట, తల్లివద్ద యుండుటకు వీలులేకపోయెను. అప్పుడే రాజుచు హెచ్చరికరము సానుజరు బుండి నిగవచ్చిన ఒక ఉదార న్యాయుడు యీ వివరముల నన్నిటిని తెలిసికొని మనకు కడుగుటచే జరిమాన చెల్లించెను. సరస్వతమ్మగారు రాత్రి 9 గంటలకు కారాగృహము నుండి విడుదల చేయబడిరిని నెల్రలునుండి యం. శ్రీరాములుగారు మాకు తెలివార్త పంపుచున్నారు.

గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధదినము

మే 18వ తేదీ గాంధీ మహాత్ముని జయదిన మగుటచే కలకత్తా యందలి అసహాయ వాదులు మహాత్ముని ఆయురారోగ్యముల కొరకు దండవన ప్రార్థనలతో ఆదినము గడపిరి. కాంగ్రెసు సభ్యులు పాటలు పాడుచు వీధుల వెంటబెరిగి తిలకు స్వరాజ్యనిధికి విరాళములు విసూయ చేసిరి.

మూర్తి వేట

మావలాల దృఢనిశ్చయము

ఈనెల 13 వ తేదీన మూర్తి సమీపముననున్న బోర్లాను గ్రామమునందు 400 మార్కాలు సమావేశమైరి. రెనడె, జొగ్గేకరు, మొదలగువా రుపస్థితింపిరి. ఈ సమావేశమున మావలాలందరును తమపట్టుదలను వివరరకత కొనసాగించెదమని యు యెట్టి బాధలనై ననుభవించెదమనియు ప్రతిజ్ఞ లగించిరి.

గత కనివారమునాడు సా 4 గంటల 30 నిగ ఒక తెగ సత్యాగ్రహము నాడు కట్టడవేశమునకు జని త్రవ్వబడిన గోతులను పూడ్చుటకు ప్రారంభించిరి. ఒక పావుగంటకే కంపెనీ అధికారులు పోలీసుదళమును అధికారులను వెంటబెట్టుకొని రంగమునకు జరుగెంచిరి. పోలీసులు సత్యాగ్రహుల నాయకులకు ప్రాసాదించి 14 సత్యాగ్రహులను మావలాలను అరెస్టు చేసిరి. వీరిని మేజిస్ట్రేటుగద్దకు తీసుకొనిపోయి జామీనుమీద వరతిపెట్టిరి. తరువాత మావలాలందరు సత్యాగ్రహ మండపమునకు వచ్చిరి. 15 వ తేదీన 14 సత్యాగ్రహుల కేసులు విచారణకు వచ్చును. దేవరావు జేతములు అనునొక సత్యాగ్రహి జబ్బుతో మండపమునందు పండుకొనియుండగా నొకవారంబుక్రింద బలవంతముగా నాతడు లాక్కొని పోయెడకు.

రాజ్యపరినిధిగారిచే స్థాపింపబడిన టర్కి అసాధులనిధికి తెలూచిస్తాననుందలి మహమ్మదీయులు 2500 రూప్యములు విరాళము సందిరి.

సి. వి. డి. హెదు కాన్సులేట్లకు గులూరు రుఖానిగారు బొంబాయిలో గ్రాంటుతోడు రైల్వే స్టేషను వద్ద 11 మంది పటానముల మోచి అనుమానమువై వారి కస్తువులను పరీక్షించెను. అందు ఒకరుభవనద్ద రెండు పిస్తోళ్లు 50 మందుగుం దుండెను. కై పెన్సన్లకపోవుటచే వారు నిర్బంధింపబడిరి.

దొంగ తంతి మనియార్డు

వివరములు

కొన్ని దినముల క్రిందట డక్కాజిల్లా మానిటరుగంజు సబ్ డివిజనునందు కొంతమంది మిగుల సాహసముతో దొంగ తనముగ తంతివార్తల సంపుటకు ఏర్పాటు లాసత్తుకొని, దొంగ తంతిమనియార్డును పంపుచుండిరినియు, వారు పారిపోయిరిని యొక తంతివార్త ప్రకటించబడినది. అందునకు సంబంధించిన యీ క్రిందవివరము ప్రకటింపబడినవి.

జనవరి 26 వ తేదిన డక్కాజిల్లాలో కంచనపూరు, మానిటరు గంజు స్టేషనుల మధ్య తంతి తీగలు ఇన్స్ పెక్టు చేయబడినవి. అప్పుడు అచటనున్న పోలీసులో ఒక గుడిసెలోనికి యీ తంతి తీగలు తీసికొనిపోయినదియు అచటనుండి తంతివార్తలు పంపుటకు గ్రహించుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయబడినట్లు, ఇన్స్ పెక్టు తెలిసికొనెను. ఇన్స్ పెక్టు గుడిసె పైపునకుపోగ, అగుడిసె నుండి ఇరువురు తప్పించుకొని పారిపోవుచుండిరి. ఈ వివరము లన్నియు కంచనపూరు పోస్టుమాస్టరుగారికి తెలుపబడినది వారు పోలీసు అధికారులకు అన్ని వివరములు చెప్పిరి.

కంచనపూరునుండి ప్రాణ కృష్ణరాయగారు, గౌహతి వాస్తవ్యులగు నుర్రేంద్రమోహన దత్తుగారికి 850 రూపాయలకు 17 తంతి మనియార్డులను పంపినట్లు గౌహతి పోస్టుమాస్టరుకు జనవరి 26 వ తేదిన తంతివార్త చేరెను. పోస్టుమాస్టరుకు కొంచెము సందేహము కలిగెను. డక్కా పోస్టుమాస్టరును ప్రశ్నింపగా కంచనపూరునుండి రూపాయలు రాలేదని ప్రత్యుత్తర మివ్వబడినది. అందుపై మనియార్డుల బట్టాడ చేయుట ఆశుపడినది. వెనుకటిదినము నుర్రేంద్ర మోహనదత్తు గారికి 24 రూపాయలు తంతి మనియార్డులకంటే బట్టాడ చేయబడినది. ఇది దొంగ మనియార్డులని వెనుక తెలియవచ్చెను. ఈ మనియార్డుల చేరగనే నుర్రేంద్రుడు ప్రాణకృష్ణరాయగారికి క్రింది తంతివార్త పంపెను.

“సరుకులు తయారగు నున్నవి. తక్షణమే రూపాయలు పంపవలెను.” అందుపై ప్రాణకృష్ణు డి క్రింది విధమున తంతి వార్త పంపెను: “నీ తంతివార్త అందినది. బధిరపూరును సాంపిలు లతో రేపు పంపవలెను.” మరుసటిదినమే 8350 రూపాయలకు 17 తంతి మనియార్డులను పంపబడినది.

మార్కెట్టు రేటు.

జనవరి 24 వ తేదిన కంచనపూరునుండి బోలనాథుగారు పలామబడి వాస్తవ్యులగు కరకుచంద్రరాయగారికి ‘మార్కెట్టు రేటు తక్షణము తెలుపవలయు’ని తంతివార్త పంపెను. కరకుచంద్రుడు ‘రేటు 80 రూపాయలు. 200 ముందుల సిద్ధముగ నున్నవి. వైకముపంపేది’ అని ప్రత్యుత్తర మొసగెను. 25 వ తేదిన బోలనాథుగారు ‘సరుకులు సిద్ధముగ నుండుము. రేపువైకము పంపుచున్నాను.’ అని తంతివార్త పంపెను.

అని తంతివార్త పంపెను. మరుసటిదినము 235 రూపాయలు తంతి మనియార్డుల బట్టాడ చేయబడినది. ఈ విషయమై వివరములను పరిశీలించగ ఇది దొంగ తంతి మనియార్డులని తేలినది. 28 వ తేదిన కరకురాయగారికి ఒక బాలువచ్చెను. ఆ బాలును బోలనువారు తీసికొని మాచిరి.

బాబు

“నీవు పంపిన రెండు తంతివార్తలు చేరినవి. మనము అనుకొనినది యీదినము. శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగ రావచ్చును. పాం ఎవరు నున్నాడు. నీవద్దనున్న సామానులను బాగ్రత్తగ నుంచుకోవలెను.”

పలామబడి పోస్టుమాస్టరును విచారించగ బోలనాథుగారు కొన్ని మామములనుండి ‘వసుమతి’ వాస్తవ్యులకు తెప్పించుకొను చుండెననియు, 4 మామములు కరకుగారు నెంట్లకర్తకునే వేసముతో అచ్చట తిరుగుచుండిరినియు అప్పుడు వారు ‘వసుమతి’ దినపత్రికను తెప్పించుకొనుచుండి అనియు, ఈ రెండు పత్రికలను కరకుగారు తీసికొనుచుండిరినియు తెలియవచ్చెను.

“పాం”

వై బాలునందు పాం అను పేరు ఉడవారింపబడినది. ఈ క్రింది విషయములను గమనించిన యీ పేరు అర్థము తెలియదు.

జనవరి 24 వ తేదిన దీనానాథరాయగారు కంచనపూరు నుండి కాటానునందలి ప్రత్తివర్తకులకు ‘పేమనాథ కంపెనీకి చేసిన ముకుందరాంగారికి యీ క్రింది తంతివార్త పంపిరి. మార్కెట్టుధరను అనుగుణించి 50 చేలుల ప్రత్తి కొనవలెను. ఎంతైనా తక్కువ కొనవలెనో తెలుపవలెను.

“25 వ తేదిన యీ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మంపబడినది. చేలు ఒకటింటికి 185 రూపాయలు. పదిచేలరూపాయలు పంపవలెను. రేపునరకు కొనుచున్నాను” మరుసటిదినము 600 రూపాయలు 17 తంతి మనియార్డులను పంపబడినవి. అభిలాషకు బాంబాయికి బయలుదేరినాడు. సరకులు అతనితో పంపవలెనని ఒకతంతివార్త పంపబడినది. కాటాను చిన్నగ్రామ మగుట చే ఇన్ని తంతిమనియార్డుల బట్టాడ చేయుటకు అవసరమగు వైకము లేకపోయెను. పేమనాథురరు నుండి వైకము తెప్పించ వలసినవచ్చెను. ఇంతలో డక్కా పోస్టుమాస్టరుగారు మనియార్డులను బట్టాడ చేయవద్దని తంతివార్త పంపెను. అందుపై వైకము బట్టాడ కాలేదు.

ప్రత్తివర్తకము

ఈ విషయమై వివరములను విచారించగ ఇరువురు బాంబాయి (అందు పేమనాథు అనువా దొకడు) వాగవురమునందలి కత్తికర్తగారి నుర్రారాం చందూగారి సందర్శించి రనియు, కంచనపూరునుండి నుర్రేంద్రవర్తకులకు దీనానాథ రాయగారి ఏజంట్లు అని వీరు చెప్పకొనిరినియు, ప్రత్తి ఆరంభమందు కొనుటకు వచ్చునట్లు ప్రకటించుకొని రని పోలీసువారు తెలిసికొనిరి. పేమనాథుడు కొన్ని దినములు సలూరాచందూగారి గృహము నందుండిరి. పేమనాథుగారికి జనవరి 7 వ తేదిన పదిరూపాయలు తంతిమనియార్డుల వచ్చెను. 10 వ తేదిన పేమనాథుడు కలకత్తాకు వెళ్లి 24 వ తేదిన తిరిగివచ్చెను. ప్రత్తికొనవలయుననియు ఎంతవైకము కావలయునో తెలుపుచు దీననాథరాయగారు పేమనాథునకు 24 వ తేదిన తంతివార్త పంపిరి.

పోలీసువారు యీ మోసగాండ్రను నిర్బంధించుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఇంకను ఎవరు పట్టుపడలేదు.

నిందితుల వివరము

- (1) గౌహతి పలామబడి గ్రామమునందలి నిందితులు:- నుర్రేంద్ర మోహనదత్తు, యన్. సి. రే.
- (2) కంచనపూరునుండి దొంగ తంతిఅట్టను పెట్టిన వారు:- రాంమోహనదే ఒక మామమ్మదీయుడు, 80 సంవత్సరముల వయసుగలిగినవారు మరియు ఇరువురు.
- (3) పోలీసుల దొంగలు పేమనాథుగారు. ముప్పదిసంవత్సరముల వయసుగల మరియు కంకడేగోడు.

టిక్కెట్టులేకుండ ప్రయాణము చేయుట

168 మంది అరెస్టు చేయబడుట

కొన్ని దినములనుండి కలకత్తాకు సంబంధించిన, లోకలు బండ్లలో అనేకులు టిక్కెట్టులేక ప్రయాణము చేయుచుండిరి. 17 వ తేదిన రైల్వే టిక్కెట్టుకలెక్టరు కొంతమంది ప్రయాణికులను టిక్కెట్టు అతుగగ వారు నైబడి కొట్టిరి. అందుపై 18 వ తేదిన పోలీసువారు సార్వంట్లు హవురాజ్ నేమను ప్లాటుఫారము కాపలాకాయనట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది. రైల్వే అధికారులు ప్రయాణికుల టిక్కెట్టుల సరిమానులు ప్రారంభించిరి. మొత్తమున 168 మందికడ టిక్కెట్టు లేకుండెను. వీరిలో ఇరువురు అంగ్లేయులు ఒక అంగ్లేయస్త్రీ యున్నారు. మాజీస్ట్రేటు యీ కేసు విచారించి కొంతమందికి రెండురూపాయలు కొంత మందికి ఒకరూపాయి జరిమానా విధించిరి.

దేరాఘాను ముస్సాని ఎరెక్టరు ట్రాంజే నిర్మాణమునకు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు అనుమతి యొసంగిరి.

శ్రీమయిలవరం
బాలభారతీ సమాజమువారు
బెజవాడ నాటకశాలలో
ఈ నెల 20 వ తేదీ శనివారం రాత్రి
సావిత్రి నాటకమును
ప్రదర్శన మొనరింతురు.

పురుషులకు: రూ. 3, 2, 1, 0-8-0
స్త్రీలకు: ,, 2, 1, 0-8-0
కొ. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

స్థానిక వార్తలు

మహాత్ముని చిత్రపురు:— గాంధీ మహాత్ముడు జెయిలులో నున్నట్లు చిత్రపురును అతిసుందరముగ వ్రాసి ఆత్మార్థి రామమోహన రాయగారు మాకార్యాలయమున కంపిరి. మహాత్ముడు అంగవస్త్రధారియై, ముఖమున చిరునవ్వు వెలయ, తేజోవంతమగు నేత్రములతో, భగవద్గీత సారాంశజేయుచు నవిశేషంతోషముతో నున్నట్లు చిత్రంపబడినది. దీని వెల 8 అణాలు మాత్రమే. వలయువారు రామమోహన వైకు అర్చనకంపెనీ, మనులిపట్టం కృష్ణజిల్లా అని వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీపాండురంగభగవత్ కథాప్రసంగసభ:—

1922 నవంబరు 21-వ తేదీ, ఆదివారము సాయంత్రము 4-గంటలకు “ఉపాధినియమున్ను” మే 28-వ ఆదివారము సాయంత్రము 4-గంటలకు “కబీర్ దాసు చరిత్రమున్ను” ఇన్న పట్టణము, యేగాత్తమ్మగిడి వీధి, 10/80-వ నెంబరు, పుష్ప మందిరహాలునందు కాలగతినొందిన తంజావూరు-గోవిందశామి భాగవతులకాకీరుమారులగు, తంజావూరు, బ్రహ్మశ్రీ శివశర్మ రామభాగవతులకాకీరు నల్ల జరుపబడును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సర్టిఫై ఫలితములు

ఇంజనీరింగు ప్రథమపరీక్ష

- 2, 5, 8, 12, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 54, 56, 57, 58, 71, 73, 75, 76, 78.
- సి. యి. డిగ్రీ. (సివిలు)
- 1, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16.
- సి. యి. డిగ్రీ. (మెకానికలు)
- 19, 21, 28, 24.

సి. యఫ్. అంధ్రాసుగారు:—నిన్నటిదినము కలకత్తా మెయిజులోనిచ్చుట దిగిరి. వారితో మాడ తెలపుటకు యింటికి వెళ్ళుచు వచ్చిన కాంతినీకతన తమిళవిద్యార్థి యొకరున్నార, వారు బాతరు పాకశాలలలోను కళాశాలలలోను పరిశీయగ్రంథముల ప్రకటనవిషయ మెయోచించుటకు వచ్చియున్నారు. రాజాపు అక్టోబరులో కామారుగారు సింహాద్వీపమునకు పోవునపుడు ప్రోకలో జేయవలసిన నేర్పాట్లనుగూడ నిపుడే వాడుచేయుదురు. అప్పుడు కవిగారు యదరానులో కాంతినీకతనములో వారు స్థాపించుచోవు విశ్వభార తిరును నంతర్జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చి యువవ్యాసింతురు అందువలన అంధ్రాసుగారు యిపుడు మద్రాసులో నెరవేరి చూడవలరు.

నావుగారి ప్రకటన.

అంధ్రాసుగారు.

మలకాస గురించి నావుగారి రిపోర్టు ప్రకటించిన నివేదికను గురించి సి. ఎఫ్. అంధ్రాసుగారు మాట్లాడు తెలుపుచున్నాడు. మలకాస జంతు మాపిలా స్త్రీలకును పిల్లలకును గలిగిన కష్టములను గురించి తమకు శ్రుతాంతముల దెలుపుచుంటిని నావుగారు తమ నివేదికయందు ప్రకటించినట్లు వార్తాపత్రికలలో గాంచి తిని ఇది అసత్యము నా కండ్లార గాంచిన ఈ క్రింది విషయములను మాత్రము గవర్నరునకును, నావుగారిని నేనప్పుడు తెలిపితిని. అంగవిహీను ముగ చేయబడిన 9 వత్సరముల వయస్సుగల ఒకమాస్టాబ్లెడ్ (2) పన్నీలతో పాడవబడిన ఒక మాస్టా కనర (3) ఎత్తుక భయముతోడ X X X వలకు చున్న స్థితిలో నేగాంతిన కొండరు మాపిలా స్త్రీలు కండ్లార గాంచి నవారిచేతను ఆహారములేక బాధపడుచున్న మాపిలా స్త్రీలనుండియు నేను వినినసంగతుల పప్పుడప్పుడే కలెక్టరునకుగాని నావుగారికి గాని తెలిపియుంటిని. నావుగారు జిల్లాలోని మాపిలదుష్టినీని గురించి విచారించుట కొకవిచారణ సంఘము నేర్పాటుచేసి అసంఖ్యము వకు తా నేనప్పుడు నియమించెను. ఈ సంఘము వారిని వేదిక మించు ఎందుచే ప్రయత్నించలేదు? రైల్వే ఘాతన కంఠుల నివేదికము భారతదేశమున నికను యెందుకు ప్రకటించలేదు? దోషుల కట్టికట్టు యొనర్చబడెను? ఈ నివేదికల కృతాంతమును పరిశీలించి తమ మనములందు నిర్ధారణ గావించుకొను మాత్ము ప్రజలకు సలహా.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే నెల 19-వ తేది

శుక్రవారము

అపజయ బాధ్యత

—:~::~~::~—

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల యపజయమునకు ప్రధాన కారణము వాని స్వభావమునందే గలదని పలుమారు దెలిపియుంటిమి. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిపనిజేయదని, దూతద్వ్యక్తిగల విమర్శకులనేకులు ఆరంభముననే సూచించియుండిరి. ఎంత దూరకైన నంతయే చాలునని సంతసించెడి వారు మాత్రము, వీనితో సంతృప్తిపడెడిరి. కాని సంస్కరణము ఆరంభమై ఎంతకాలమో కాకముందే, అవి పనిజేయవని స్పష్టమయ్యెను. పని జేయని సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమున కేటలు దారి జూపును? మీదుమిక్కిలి హిందూదేశ వ్యయ భారము నివి ఎక్కువజేసి, ఆర్థికదుర్గతిని ప్రవేశపెట్టెను. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతికి కారకులయిన ఛేలమ్యుఫర్డుప్రభువు సయితము, తామును మాంటాగూగారును ఈ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలదని ఆరు మాసములు పోరాడినట్లు ఇటీవల దెలిపియుండిరి. ప్రతివారును, అపజయబాధ్యతను తమ బుజముల నుండి దొలగించుకొనుట కాతురము జూపుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి వలన స్వల్ప లాభములుండిన నుండవచ్చును. ఎందునకును బనికిరాని పదార్థమేదియులేదు. అన్నిటికిని కొంచెమో గొప్పయో ప్రయోజనముండదు. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిని ముఖ్యముగ నికసింపవలసిన హేతువు సత్వర స్వపరిపాలనాసిద్ధి కది దారిజూపదనియే. శాసనసభలు, మంత్రివర్గము మొదలగు యాదృశబరములు, మొదలు కొందరను భ్రమపెట్టియుండెను. ఆభ్రమ ఇప్పుడు తొలగిపోయినది. సమర్థులగు వారు శాసనసభలలో సభ్యులుగను, మంత్రివర్గపులలోను జేరిన, స్వల్పలాభములు దేశమునకు కొన్నింటిని గలిగింపవచ్చును. కాని ఇందువలన, అపాయ మెక్కువగుట. స్వల్పసంస్కరణములు, విశాల సంస్కరణములకు శత్రువులను సూక్తి యొకటిగలదు. ఏ తీర్మానమువలననో స్వల్పలాభము చేకూరుచో, దానిభ్రమలోబడి స్వరాజ్యసంపాదనపట్ల ఉపేక్షయుదయింపవచ్చును. దేశమిది వరకెట్టి భ్రమలలో జక్కుకొని నష్టపడెను. మరల నట్టి స్థితిలోనికి జోవుట, దోసమగును. మదరాసురాష్ట్రమునందు ఇట్టి స్వల్పలాభములు గలుగనందులకు, కొందరు మితవాదులు గుండుచున్నారు. కాని, ఇందువలన ఇతరరాష్ట్రములకు చేకూరిన యధిక లాభము గాని, ఈ రాష్ట్రమునకు గలిగిన నష్టముగాని అంతగ గనుపింపదు.

దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములును ఒక్కస్థితి యందేయున్నవి. ఇట్టిసందర్భమున డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికకును, జస్టిసుపత్రికకును జరిగెడి వాదప్రతివాదములు వింతగ దోషకమానవు. నిన్నటి డెయిలీఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గూర్చి వ్రాయుచు, రాజావు ఎన్నికలగూర్చి చర్చించెను. మదరాసు ప్రభుత్వము ఇండియా ప్రభుత్వమున కొనగవలసిన ధనస్థతి బరువును, మంత్రి

లిరువురు తీవ్రముగ విమర్శించియుండిరి. ఇందువలన, మంత్రి లే పనిని నిర్వహించుటకును వీలుండదని, డెయిలీఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక అంగీకరించుచున్నది. ఎన్నికలకాలమునకు దేశమునకు విజృంభిని బంపునపుడు, మంత్రిల పక్షము వారేమని దెలిపెదరో, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక ఊహించుచున్నది. మంత్రిలేమియు జేయజాలకజోవుటకు, తమ లోపము కారణము గాదనియు, పాలనావిధానమే ఇందుకు కారణమనియు, ఆభివృద్ధి గోరుచో ఈ విధానమును మార్చి, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసగుటయే మార్గమనియు, వారు సూచించెదరు. ఈ సంగతి సగము సత్యము మాత్రమే యయినను, సమాధానము జెప్పటకు మంత్రిలకు బనికేవచ్చునని ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక ఉద్దేశము. వర్తాభిమానముతో బాటు, ఇతరులను నిందించుటగూడ పనికి బెట్టుకొని, బాధ్యతసంతను మంత్రిలు, ఇండియా ప్రభుత్వముపై నెట్టివై చెడరని, ఈపత్రిక యూహించుచున్నది. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలెటుల బనిచేసినో తోటల్లకు జెప్పనక్కర యుండదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతి తొలగవలెనని జాతీయవాదులు గూడ గోరుచున్నపుడు, మంత్రిల పక్షమువారు గూడ ఇటులేగోరి ఆభివృద్ధి నాశించుచున్నట్లుల గనుపడవచ్చునని, ఈపత్రిక తలచుచున్నది. జస్టిసు పత్రిక, ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికావాదమును నిరసించుట సహజము. మంత్రిలు తమ విధిని జయప్రథముగ నెఱవేర్చుచో, లోపము సంస్కరణము లందుగలదుగాని, వారియందు లేదని తమపక్షమువారు సూచించెడి వాదమును, జస్టిసు పత్రిక ప్రతిపాదించినది. ఇంతటితో నూరుకొనక, ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక మరల నేడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నది.

జస్టిసుపక్షమువారు సమయము వచ్చునపుటికి ప్రస్తుతస్థితికి బాధ్యతసంతను ప్రభుత్వపద్ధతిపై మోపెదరనియు, వర్తమానమును ప్రభుత్వవిధానలోపమును జతజేర్చినంతమాత్రమున, ఈపక్షమునకు ఎన్నికలలో సీమారు విజయము గలుగునని జెప్ప వీలులేదనియు, ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసమునందు సూచించినది. ఈరెండు పత్రికలకు అభిప్రాయభేద మంతగ గనుపింపదు. సంస్కరణ విధానస్వభావము, సంస్కరణముల యపజయమునకు కారణమని రెండుపత్రికలును దాదాపుగ నంగీకరించుచున్నవి. ఇక, మంత్రిల బాధ్యత ఎంతవర కనువిషయమై అభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. మంత్రిలు సంస్కరణముల విజయమునకు తమ శక్తినంతను వినియోగించిరి గాని, సంస్కరణవిధానము అడ్డమునచ్చుటచే వారి ప్రయత్నములు ఫలించలేదని జస్టిసుపత్రిక తలంపవచ్చును. సంస్కరణముల ప్రయోజనరాహిత్యమునకు వాని స్వభావముమాత్రమేగాక, మంత్రిల లోపములుగూడ లోబ్ధుడనని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక తలంపవచ్చును. ఆవిషయమునుగూర్చి చర్చింప నవసరములేదు. మంత్రిలును, మంత్రిులపక్షపు పత్రికయు, సంస్కరణముల యపయోగ రాహిత్యమును వెల్లడించుటబట్టి, సత్యమును గుర్తెలుగ వీలగును. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికయయినను, సంస్కరణముల యపజయమునకు మంత్రిల లోపములు ప్రధానకారణములని సూచింపజాలదు. సంస్కరణముల స్వభావమే, అపజయమునకు మార్గము జూపెననుటకు సందియములేదు. ఇంకను వానినే పట్టుకుని ప్రాకులాడుటవలన దేశమున కేమాత్రము లాభకరముగాదు. రాయబారముల వలనను విజ్ఞాపనలవలనను, స్వరాజ్యము లభించు

ననుట, అడియాశ. స్వరాజ్యప్రణాళికను నిర్ణయించెడి శక్తి ప్రజలకేగలదని, ముందుగ నిర్ధారణ గావలెను. అదియే స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈ యధికారమును సంపాదించనిది, స్వరాజ్యవిధానములను నిర్ణయించుట గానిలో మేడలగట్టుట జూలియందును. స్వయం నిర్ణయాధికారమును సంపాదించుటకు, స్వశక్తియే మూలాధారము. స్వశక్తిని బలపరుచుకొనుటకు, దేశమిప్పుడుజేసెడి ప్రయత్నములత్యంత శ్రాధాసాత్రములు. ఈప్రయత్నములు సఫలమగువరకు దేశము తనదీక్షను విడువక బనిచేయవలయును. నిర్బంధములుగాని, స్వల్పలాభాకర్షణముగాని, వారినిశ్చయమును మరల్చు జనదు. అట్టిదృఢ సంకల్పము దేశమునకు కలుగుటకు, పరాత్పరుడు అనుగ్రహించు గాక!

మరియొక యాటంకము

—:~::~~::~—

తుర్కీసమస్యను, మిత్రమండలివారనుకూలముగ పరిష్కరించెద రను నమ్మకము ఇంతవరకు కలిగియుండలేదు. తుర్కీసమస్యను విచారించుట కిటీవల గూడిన సమావేశము విధించిన షరతులను, ఆంగ్లోరాప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. భారతదేశ మహమ్మదీయులు నిరాకరించిరి. కర్జనుప్రభుత్వాతీ షరతులకు కారకులని దెలిసికొనవచ్చును. సందర్భము లీ తీరుననుండ, ఛేంబర్లెనుగారు క్రొత్తయాటంకము నొక దానిని దెచ్చిపెట్టుచున్నారు. బ్రిటీషు మంత్రివర్గమునందలి కర్జనుప్రభువు, ఛేంబర్లెను, లాయడుజార్జిగార్లు తుర్కీసమస్య పరిష్కారము గాకుండ, ఎటుల యద్భుతపడుచున్నదియు, తెలియని విషయముగాదు. ఇండియాప్రభుత్వాభిప్రాయమును వీరు నిరాకరించిరి. మాంటాగూగారు రాజీనామా నిచ్చునట్లుల బలవంతపెట్టిరి. ఛేంబర్లెనుగారిపుడు సూచించెడి ప్రబలాభ్యంతరము నిన్న నేడు జనించి నదిగాదు. తురుష్కులు క్రైస్తవులను సంహరించుచున్నారనియు, వారియొడ క్రూరముగ బ్రవర్తించుచున్నారనియు, అపనిందలు చాలకాలమునిండియు మోపబడుచుండెను. ఇవి యసత్యములని తురుష్కులు దెలుపుచుండిరి. కొంతకాలమునుండి ఈ వార్త లణగిపోయెను. మరల నివి వినుపించుచున్నవి ఆర్మీనియాలోనేమి, స్మిర్నాలోనేమి క్రైస్తవజాతుల హస్తములతో తురుష్కులు పడెడి బాధలను గూర్చి విచారించినవారు లేరు. హిందూదేశము నుండి విచారించుటకు వెడలదలచినవారికి అంగీకార మొసగబడలేదు. కాని, తురుష్కులు జేసినది దెలిపెడి ఘోరకృత్యములకు అన్నిజాతుల వారును వెదలి విచారణసేయవలయునని, ఛేంబర్లెను గారు సూచించిరి. ఒక తుర్కీవిషయములో మాత్రమే, తురుష్కుల అంతరంగిక పరిపాలనములో ఇతరులు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చునను సూత్రము నంగీకరించుచున్నారు. ఇతరదేశముల పరిపాలన మెటులున్నను, వెలుపలినారు జోక్యము దీసికొనగూడదు. ఛేంబర్లెనుగారి సూచనను అమెరికావారంగీకరింపలేదు. ఇట్టివిచారణలో పాల్గొనుటకు వాకు నిరాకరించిరి. మిగిలినదేశములవారేమందురో చూడవలయును. స్మిర్నాకు గ్రీకులను బంపుటచేతనే యిట్టియనర్థములు వాటిల్లుచున్నవని, హర్బర్డుగారు పార్లమెంటుసభలో సూచించిరి. కాని, ఛేంబర్లెనుగారి సంగతి నంగీకరింపలేదు. తుర్కీసమస్యను పరిష్కరింపకుండ, తురుష్కులపై మోపెడి క్రూరత్వము లొకసాకుగ బనికి వచ్చును. ఇప్పటికే క్లిష్టభూయిష్టముగనున్న తుర్కీసమస్య ముందెటుల పరిణమించునో తెలియదు.

ఇటీవల కంగూనులో కాలవలపై నన్ను పక్షవుల నుండి
వియ్యపు బస్తాల దొంగతనము అతర్ధికముగ జరుగుచుండెను.
ఈ దొంగలగుంపు యుండుచోటికి పోలీసువారు కల్లె 67 నుండి
ని అరెస్టుచేసి రని తెలియుచున్నది.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలి నూచనలను
రష్యను లంగీకరించుట

జెనోవా, మే 17:—రష్యనులు కొన్ని సవరణలతో మిత్రమండలి నూచనల నంగీకరించిరి. ఈ సవరణలను రాజకీయోపసంఘమువారు ఈదినమున విచారించుదురు.

జాఫిగారి ప్రకటన

జెనోవా సమావేశమునండి తిరిగివచ్చిన రష్యా ప్రతినిధులు జాఫిగారు మాస్కో నగరమునకు జేరిరి. జెనోవా సమావేశమునందలియు, జాఫిగారు రష్యను పెంటలు ఎక్కి కూర్చున్న కమిటీవారికి తెలుపుటగాను ముందు వచ్చిరి.

ప్రతివాదిలేకుండ దోక కీచునను దర్శించి ప్రస్తావనగా మిత్రమండలియు, నానారాష్ట్రసభయు అంతమొందెనని జెనోవా సమావేశము లేటెల్లము గావించె ననియు, భనస్యామ్య రాష్ట్రములవా రందఱను కలసి ఒకటిగ జేరి రష్యకు త్వరితముగ పనిచేయజాలదనియు నీయన తెలిపెను. “మన స్వకృతి విధానే యాధారపడియున్న తుదకు మనమే జయమందెదమని యెంచుచుంటిని” అని వారు నుడిచిరి.

హేగునందు సభలు జరుపుట

చిచిరనుగారి అభ్యంతరములు

జెనోవా, మే 17:— రాజకీయోపసంఘ సమావేశము నందు రష్యా వ్యవహారముల పరిశీలించుటకు రెండు సభలను నియమింపజాచినయు అట్లు గా వించి న యెడల నవిగూడ జెనోవా సమావేశములతో కలిసి చిచిరనుగారి రభ్యంతరములను వెలిపిరి. కాని తుదకు రెండవసభయందు పాల్గొనంగీకరించిరి. హేగునందు దీనిసభలు సమావేశము గా కూడకనియు స్పష్టమోమునందుగాని రీతాయందుగాని సమావేశము గావతె ననియు కోముగాని లండనుగాని అయిన ను త మ కభ్యంతరములు లేదనియు చిచిరనుగారు తెలిపిరి. తాత్కాలికసంఘి రాంగిలుగుంపుటగూడ వర్తించుననియు వీరిగుంపులను వెనుకకు దీసికొని పోవున పేర్కొంటు చేయవలెననియు చిచిరనుగారు తెలిపిరి. అంగ్లేజమునకు ప్రత్యేక రాజకీయవిధానము గలదనియు అందుచే నీసమావేశములు లండనునందు జరుగజాదనియు లాయడు జార్జిగారు తెలిపిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

వాషింగ్టను, మే 16:—హేగునభిలంబు పాల్గొన సంయుక్త రాష్ట్రములు నిరాకరించినను ఈ విషయమై రాయ బారములు జరుపుట కభ్యంతరములు లేవని తెలుపబడుచు ప్రకటించబడెను.

అసియా మైసనందు అల్పసంఖ్యాకు లగు క్రైస్తవ ప్రజలపై తురుష్కులు నెలపిన దౌర్జన్యములను విచారించుటకు నియమింపబడు సంఘమునందు ప్రాంతాధికారి నని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి సహాయ నిందిరి. ఈ ఆహ్వానమును సంయుక్త రాష్ట్రములవారు నిరాకరించిరి.

హేగు నిర్ణయించబడుట

జెనోవా, మే 17:— రష్యవ్యవహారముల విచారించ బోవు సంఘములు హేగునందు సమావేశ మగునని నిర్ణయించ బడెను. ఇతర రాష్ట్రములకువలెనే రష్యనులకు గూడ సమాన హక్కు లే ఈ య స మ న ని డ చ్చి ప్ర తి ని ధు లు అభ్యమింపునవిధాన రష్యనులగూడ నిందులకు సమ్మతించిరి. హేగుసమావేశము తరువాత నాల్గూహసములవరకు అందఱను తాత్కాలికసంఘి గమనింపవలెనని మిత్రమండలివారు పోవియుట్టు ప్రభుత్వమున కంపినగాచనలందు చేర్చబడెను. ఇందుకు రష్యను లుగూడ నంగీకరించిరి. జెనోవా సమావేశము శుక్రవారముతో ముగియెను.

కాంతి చేకూగుటకు మార్గములు.

వాషింగ్టను, మే 17:—సంయుక్త రాష్ట్రముల వర్తక సంఘమువారి సాంకేతిక సమావేశమునందు దక్షిణ సింపును వర్తక కార్యదర్శియగు హూవరు గార్జిల్లు తెలిపిరి:— ప్రపంచము యొక్కయు (యూరపు యొక్కయు) కొంతని మామూలు పరిస్థితులలోని దీనికొని రావలయున్న ముందు ఆయా

భవితకరములను సైన్యములను తగ్గింపవలెను. జర్మను సమైక్యములలోగలపి అంతర్జాతీయములు మొత్తమును నిర్మూలన వలెను. ఈ మొత్తము ఆయాదేశములు తీర్చుటకు వీలగునట్లుండవలెను. తరువాత నవసరమగు ప్రదేశములందు ఋణ మొనర్చి యెనను బంగారు నాణెముల చలాచుట్టిని నిర్ణయింపవలెను.

మిత్రమండలి ముగియునా?

లాయడుజార్జిగారు రాజీనామా నీయవలెను

లండను, మే 16:—“టైము” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మిత్రమండలిచే నూచింపబడిన ఒడంబడికకు రష్యను తి కను సమ్మతించక పోయినయెడల లాయడుజార్జిగారి ప్రయత్నములు సంతృప్తముగ విఫలమగుట తథ్యము. అందుచే లాయడుజార్జిగారు రాజీనామా నీయవలెనవును. లేనియెడల పార్లమెంటును రద్దుపరచి క్రొత్తయొన్నికలను యేర్పాటుచేయవలెనని సార్వభౌమని కోరవలెను.

తాత్కాలికముగ లాయడుజార్జి గారు విఫలమైనను తన ప్రయత్నమును నడలదనియు దేశమునందు ప్రజలవద్దకుజని తనయు రష్యమును సాగించుననియు జి. ఎల్. గ్రావినుగారు తెలుపుచున్నాడు. ఈ కార్యముకోక కామన యుద్ధోగముననున్నను లేక పోయినను గూడ నాయన తెక్కునశించిలేదు. యూరపుకాంతిని భగ్గువలచుచున్న దక్షిణ ప్రులను తిరిగి మొలకలెత్తడంద జేయవలెనను అయిన తన ప్రయత్నములను వీడువాడుగాడు.

పాయింకేరుగారు జెనోవా సమావేశమున హతమొనర్చుటగాను దూరమునండి గురిచూచి వదలిన కఠిన్మిత్రమునలన అంగ్లేజమునందు క్లి వంతులు ప్రబలియుండిన లిబరలులేమరుగ క్లిలు మేల్కొనెననియు ఇకమీద వీత మిత్రమండలిని రద్దుపరచి కార్యకసమాధిలో బడవై చెదననియు లాయడుజార్జి గారు వాద్యోగారికి తెలిపిరి. (నీలొనుటైయుతెలివార్త).

ప్రభుత్వసంజయము.

లండను, మే 16:—ప్రభుత్వవ్యయమునందు 2300000 నవరనులను కల్గించు ప్రయత్నమున ప్రభుత్వమువారు పరాజయము పొరి. ఈదినమున ఉపాధ్యాయు లండనుకు త్వరితముగ నుండిరి. నూపరు అన్యాయమనీష్ఠము ప్రభుత్వమున ప్రారంభించబడినప్పటికంటె ఉపాధ్యాయుల జీతము తెక్కున జేయబడెనగాన ని ప్రయత్నమున కెట్టి యభ్యంతరములు నుండజాలవని భిష డగారు వాదించిరి.

కార్యక సభ్యులును, అస్పీక్రుపక్షమువారును ప్రభుత్వపక్షమునందు కొందఱను, ఈ చట్టము, ప్రభుత్వమువారు ఉపాధ్యాయులకు గావించిన వాగ్దానమునకు భిన్నముగ నుండెనని తెలిపిరి ఈ చట్టము రెండువత్సరములకు మాత్రమే వర్తించునని భిష డగారు నుడిచినను వీరు సంతృప్తులుగా లేదు.

ఉపాధ్యాయుల పరకులనుగురించి నిపుతాభిప్రాయమును గలగజేసికొనుటగాను కార్యకమము నాపవలెనని రాబర్టు సిసిల్ ప్రభుత్వ పాదించెను. ఈ యుపపాదనము ఓడి పోయినను ఉపాధ్యాయులు ఈయవలసిన యొత్తములనుగురించి తేలడిలబిల్లు యెడల కెట్టి మాన్యులను నుండజాలవు.

విచారణసంఘము

లండను, మే 17:—పార్లమెంటువారిలో ప్రభుత్వము వారు విడిచివేయవలెనని ఈ విషయమును విచారించుటకు కంటె తెక్కున సభ్యులు గల సంఘము జోకజానిని వెంటనే రోమ్నుకుటకు ప్రభుత్వమువారు రెంచిని చాంబర్లెనుగారు కామన్సు సభయందు ప్రకటించిరి. ఉపాధ్యాయుల నూపరుఅన్యాయమన నందు మాన్యులు గల్గింపబడవని చాంబర్లెనుగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఈ కర్తవ్యము మొదటి మాడుమానులలోను నూపరు అన్యాయమన నిమిత్తము 600000 నవరనుల సప్లి మెంటు టియెస్టి మేటు ప్రజాకేట్టుబడునని తెలిపిరి.

ఇటీవల

నైకోలియందు వర్షము లధికమగుటచే రైలు మార్గములు కొట్టుకొనిపోయెను. ఇంకను తీవ్రముగ వర్షములు గురియుచున్నది గత 50 వత్సరములలోను యిట్టి వర్షములు కని విని యెరుగవని తెలుపుచున్నాడు. ముంబాసాకును నైకోలి కిని రాకపోకలు ఆగిపోయెను.

పర్షియా సిని

టెహ్రాను, మే 16:—ముషిల్ షిద్దోలాగారి (ప్రధానమంత్రి) యందు తమకు సంతృప్తనమ్మకము గలదని మజ్లీస్ శాకు తిర్యగమును గావించి మెగారికందజేసిరి. ప్రధానమంత్రి గారి తెంతకోరినను శాకుత్తమతాశీ నామాను రద్దు జేసికొనలేదు.

భారత వ్యవహారములు

విమానదళము

లండను, మే 17:—కామన్సు సభయందు సర్. చార్లె బ్రిటనుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వింటర్లను ప్రభు విట్లు తెలిపెను. భారత ప్రభుత్వమువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన మొత్తము, భారతవిమానదళము సభివృద్ధిజేయుటకు చాలును.

డిఫెన్సు కమిటీ రిపోర్టు

లండను, మే 17:—కామన్సు సభయందు సర్. చార్లె నుయేటుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబర్లెనుగారు విట్లు తెలిపిరి. సామ్రాజ్యరక్షణమును విచారించుటగాను నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు భారత సైనికకాఖను పరిశీలించి ఇంకను నివేదికను పంపలేదు. ఇంకోకమాను సమావేశమైన తరువాత ఈసంఘమువారు తమపనిని ముగింపవచ్చును. నివేదికను తయారచేయుటకు సంఘసభ్యు లందఱును సమావేశము గావలసియుండుదురు. అందుచే నివేదికను ప్రకటించుటకు ఇంకను కొంత కాలము పట్టును.

రూపాయ మార్కము

లండను, మే 16:—భారతదేశపు రూపాయల పేర్లను లండను స్టాకు ఎక్స్చేంజియందు ప్రజాకేట్టురూపాయి మార్కమును 1 పి 8 పె గాని 1 పి 4 పె గాని నియమించుటను గురించి ఆలోచించుచున్నారు. భారతదేశపు కంపెనీలలో భాగస్వాములుగనున్న అంగ్లేయుల లాభము నిమిత్తము ఈ ప్రయత్నమును కొనసాగించుటకు చాలమంది అనుకూలముగ నున్నారు.

అయిర్లండు పరిస్థితులు

సమాధాన ప్రయత్నములు తిరిగి విఫలము లగుట

లండను, మే 17:— దక్షిణ అయిర్లండునందు రెండు పక్షములవారిని సమాధాన మొనర్చు సేష్కరపడిన డెయిలు ఈరాను సంఘమువారు తమ ప్రయత్నములు తిరిగి విఫలము లాయెనని ప్రకటించిరి. ఎన్నికలందు ఏపక్షమునా రెండువందల యభ్యర్థులుండవలెనను విషయముపై సమాధానము కుదురలేదు. ప్రస్తుతము డెయిలునందున్న విషయముగానే యుండవలెనని ప్రజాస్వామ్యవారులు గోరుచుండిరి. డెయిలునందు దీర్ఘముగ చర్చ జరుగు సందర్భమున డేటెలరాగారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నకు సహాయమొనర్చద నని వాగ్దానమొనర్చెను. అయిర్లండు ప్రజలు తమయభిప్రాయమును స్వేచ్ఛ గ వెలి టు చ్చుటకు ప్రజాస్వామ్యమునా రికమీద లొండరలు గలుగజేయుటంద నుండుపక్షమున వీసహాయ మంగీకరించెదనని గ్రీన్ ఫీల్డుగారు తెలిపిరి. చర్చ నిలపియుంచబడెను.

బెల్జియన్స్ అల్లరులు

లండను, మే 16:—గత కనివారము ఈపాకిగుంతుచే హతుడైన ఒకతపాళానునిసి అంత్యక్రియలు జరుపుటకుగా నూ కేగింపుతో జనుచుండగా కొంతమంది పోకిరిలు అల్లరిచేసి వారిపై తుపాకులు గాల్య ప్రారంభించిరి. కావల యుండ బడిన సైనికులు వీరిని పారవోలవలసికచ్చెను. తరువాత వారు మార్గముపొడుగునను ప్రక్క సందులనుండి తుపాకులను ప్రేలుకుటకు ప్రారంభించిరి. యూరకేగింపుతో జనుచున్న సాయుధ కళకట సైనికులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు గడంగగా నదియొక పోరాటముగ మారెను. గుంపు ఒకరినొకరు త్రోసికొనుటలన చాలమంది చిన్నవానికి బెల్జియన్ తగితెను.

బెల్జియన్లందు కాంతిని కాపాడుటకు చాల పోలీసు దళ మధికముగ గావలసికచ్చుటచే రాత్రి పదిగంటల తరువాత బెల్జియన్లందు దెవరును తీవ్రముల నుంచరాదని పార్లమెంటువారు త్రువు గావించిరి. ఇదివరకు 11 గంటలవర కుంచుకొన నమజ్జ యుండెడిది. ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారి యుత్తరపును సమర్థించుచు నవసరమైనయెడల అసలు తలుపు తేలి టియరాదని యుత్తరపులజేయ సిద్ధముగ నుండినని ప్రకటించిరి.

రైనునందు జర్మనురైళ్లు

పారిసు, మే 17:—రైనుప్రాంతమునందు జర్మనులు నిర్బంధబోవు రైల్వేలను రద్దుజేయవలెనని రాయబారుల సమావేశమువారు పేర్కొనించిరి.

ప్రభుత్వసంఘమునా రిపిర్కానముప్రకారము మార్చి నెల వాయిదా తాలూకు 5000000 మార్కులను మిత్రమండలివారికి చెల్లించిరి.

కెన్నా సమస్య

భారతీయుల కష్టములు

లండను, మే 15:— తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల రాయ బాటల సంఘమువారు భారత కార్యాలయమువారితో కలసి మెలసిన దినుసులను రూపొందించు ప్రతినిధి తెలుపుచున్నాడు. భారత కార్యాలయాధికారులనుండి సహకారముగ నది కారమునకు కచ్చితముగూడ సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయులకు సహకారమునకు వెళ్ళించుచుండి. ఎట్టితప్పులైనను ఏ పక్షమువారిని సంకల్పింపకముగ నుండవలెను. ఈ సమస్యను గురించిన చర్చలవలన తృప్తికరముగ సమాధానము కుదురునని తోచుచున్నది. ఈపరిష్కారము తుదిపరిష్కారముగాక పోయినను తాత్కాలికపరిష్కారముగ నైనను యెవరయిన రాజ్యపు కొలదివారములలోనే తుదిపరిష్కారము ప్రతినిధి బడవచ్చును.

బొంబాయిలోని గుంటలు

బొంబాయిలోని గుంటలను సంబంధించిన లింగుగుంటలు నలుగురు కాన్సియరు పోర్టులనుండి బోర్డు విక్రయములైనవి సంకల్పముగ నున్నాడు.

మే 16:— యువరాజుగా రీడింగును మధ్యాహ్నము లాచనము చేయెను. యువరాజుగారి కంటిమిదిగాయము తొర్లుముగ నున్నది. రేపు తినినవి నుండి బయటకు.

గుర్తి

(ఒక విలేజుకుని నుండి)

ఒక కెబ్బలూరు

18 మే:— గుర్తి మైలుపుర దూరములో కల్లెర్నా లుక వద్ద 15 తేది సాయంత్రము ఒక పోట్లాట జరిగినది. ఈ కల్లెర్నా లుక అంతర్రుం గ్రామమునకు చేరుకగా నున్నది. పెద్దదనుగురు కాపురములు చిన్నారపు గుర్తి రైల్వేస్టేషన్ నుండి 10 మైళ్ల దూరములో నున్న తనగ్రామము పోవుచుండెను. తన విరోధులు చాలాకాలము నుండి తన ప్రాణాపహరణమునకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిసి తనవద్ద ఒక కెబ్బలూరును వెంటబడి ఒక నాకరును ఉంచుకొని ప్రయాణము చేయుచుండెడివాడు. 16 తేది సాయంత్రం కొందరు మర్దముల అడ్డగించి అయ్యధములలో కాల్చిపోయిరి. చిన్నారపుకూడ కాల్చుటకు ప్రారంభించెను. ఇరువైపుల కాల్పులు సాగెను. చిన్నారపుకు తొడలో దెబ్బతగినను కెబ్బలూరుకొని పోరాడుచునే యుండెను. నాకరుకు గూడ తలమీద గాయమయ్యెను. మందుసామగ్రి ముగిసినందున పాపాపాపము ప్రారంభమయెను. ఇంతలో గల క్షణిని అంతర్రుం గ్రామముల కొందరువచ్చి పారిపోవుచున్న వారి వెంటనడిచి చేరువను కొట్టిపెట్టవద్ద కొందరిని కట్టుకొనిరి. అరాత్రే పోలీసులు సలుపునెట్టెను కలహకారులను తైలములైన తుపాకీతోను, గండ్ల గొడ్డళ్లతోను, కొడవలతోను ఒక యింటనుండగా అరెస్టుచేసికట్టు తెలియుచున్నది. గాయములు తగిలిన వారివద్ద అప్పత్రిక గొంపోబడిరి. వారిరువురు క్రమేణా ఆరోగ్యశాలకులగుచున్నారు. మెడికల్ ఆఫీసరు సమక్షములో చిన్నారపు వాగ్మూలమును మేష్ట్రేటు తీసి కొనినను గుర్తిలో ప్రముఖుడైన ఒక రకీలు, అతని కుమారుడు వాయుకత్తము పహించిన గుంపు ఈపని గావించికట్టు కన్నట్టుచున్నది. దొంగలను పట్టుకొనినందుల కొకసారి చిన్నారపుకు ఒక గడియారము బహువతి యొసంగబడియుండెను. ఈయన గత కొన్నింటి ఎన్నికలలో కేకనెట్టి, కిరంకంపెట్టి గార్డుకు చాలా సహాయము చేసియుండిరి.

ఖద్దరు

కమ్మవారి వెండ్లిండ్లలో జరిగియున్న పట్టుబట్టుకు చాలా సామ్యు ఖద్దరుపట్టుట ఆచారము. వారు నాగకరెమ్మదర్శకులు. వారుగూడ ఇప్పుడు వివాహసమయములందు ఖద్దరుకట్టుములతో వినియోగించుచున్నాడు. ఈమధ్య వెప్పల్లో ఈమధ్య పుంటి కొట్టుకొని కుమార్తెను చెలసాని శ్రీరాములు చాదగారి కుమారునకు ఇచ్చి వివాహము చేసినారు. ఈభయము ఖద్దరునే వినియోగించినారు. శ్రీరాములుగారు రు 20 లును, కొట్టుకొన్నారు 10 లును తిలపస్వరాజ్యనిధికి సంకాశనల నిచ్చినారు. కమ్మవారు కార్యకర్తలు వారిలో ప్రారంభించిన ఉద్యమము ఇప్పుడు గాంచకరప్పకు. ఇతరకమ్మవారు అందరు వీరి మార్గము ననుసరించెదరని నమ్ముచున్నాము. (ఒకరు)

రవీంద్రుని "విశ్వభారతి"

రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి ఆశ్రయపత్రిక యగు "కాంతి కేరణ" నుండి "విశ్వభారతి" యందు జరుగుచున్న పని విషయమై యిక్రిందిసంగతులు ప్రచురించుచున్నాము. విశ్వవిద్యా లయమును నుస్థిరముగా నేర్పటమునకు గురుదేవు యూరోపు నుండి మరలివచ్చినప్పటి నుండియు పనిచేయుచుండిరి. అయినను తా మాచరించవలసిన సీగురుకృత్యములగుడ నిర్వహించుచుండిరి. ప్రతిభాశుభ్రమును కొన్ని పుస్తకముల నుండి జరిపి వినుపించు ననేకవిషయముల గూర్చి తన యుద్దేశ్యముల తెలియ పలుకుచుండువాడు. కొన్ని దినములు వారు క్రొత్తగా రచించిన "బాల" యనుగ్రంథమును జరుగుచుండునని.

భారతదేశమును తెలిసినవాడని ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రాచీనదేశముల ప్రాధాన్యత నిర్ణయకవిగా మహాదేశమున కిరరదేశములతోగల సంబంధమును గూర్చి యుపన్యాసము తిచ్చుచున్నారు. వారు విద్యార్థులను పరిభోధనకు తయారుచేయుచున్నా, టిలెటుభాషలు నేర్పుచున్నారు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపుర్ర ప్రాధాన్యతను పి. సి. బాన్సీ గారు నాభావ నేర్పుకొనుటకు వీరియద్దకు పంపబడిరి.

తెలిగారి సుతమణికూడ విద్య నేర్పుటయందు సహాయముచేయుచున్నది ఆమె పెద్దతరగతులకు ప్రాచీనభాష నేర్పుచున్నది.

విశ్వభారతిలో వ్యవసాయకాభ్యాసములుగా, నమెరికాలో చదువు పూర్తిచేసి ప్రపంచము తయారైరి వ్యవసాయపరిభోధన చేసి ప్రసిద్ధుడైన ఎల్లర్నా గారు నియమి పుడిరి.

అస్ట్రీయా దేశములగు దాక్టరు మిస్ బ్రావిక్ పి. హెచ్. డి. గారు కళావిమర్శకులుగా విశ్వభారతిలో చేరినది. ఆమె సహాయముతో విద్యార్థులు ప్రావ్యపాశ్చాత్య కళలకుగల సంబంధము నేర్పుకొనుచున్నారు. ఆమె జర్మనుభాషను నేర్పుచుచిన్న బాలికలకు కొలటము నేర్పుచున్నది. కొత్తగా నాగ్రమములో నాడపిల్లల భోజనకాల నోకటి నేతుకు ప్రగారి సమీపమునకు స్నేహలతాదేవిగారి యధ్యక్షతన స్థాపించబడిన స్నేహలతాదేవిగారు యంగ్లీషు నేర్పుచుండును.

డబ్లియూ. డబ్లియూ. పి. డబ్లియూ. గారు అయిదు సంవత్సరములకు మరలి యాశ్రయమునకు వచ్చిరి. వారు విశ్వభారతిలో నింగ్లీషు పనిని చేయుచు పాఠశాలలో నింగ్లీషు నేర్పుకూడ నేర్పుచుండును.

సి. యఫ్. ఆంధ్రనాథుగారు మన జాతీయోద్ద్యమములో నన్ని కాలములను అమితముగా పాల్గొనుచుండుటవలన వారు కొలది కాలమైనను నాగ్రమములో గడపుటకు వీలులేకున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన వెంటనే వారు మలబారుకు మాపాల కష్టనివారణార్థము వెళ్ళు నలసి వచ్చుట చే బోధనవృత్తి వారంభించుటకు వీలులేక పోయెను. అచ్చటినుండి రాగానే వారు మరలకాలాకాలమునుండి జరుగుచున్న తూర్పుయండియా రైల్వేవనారి సమస్యలో మధ్యవర్తిగా పిలువబడిరి.

గురుకృష్ణుల నేకవిషయముల విపులముగ వివరించుట కనకాశము కల్పించుటకు విశ్వభారతి సమ్యేలనము సంఘముకొని స్థాపించబడినది. ఇందులో కళలు, చరిత్ర సాహిత్యముల గూర్చి వ్యాసములు జరుపుచుండురు.

ఉపయోక్తములగు శిల్ప లనేకములు నడచుచుండును. కొన్ని నేకలందు ప్రదర్శనములును గానములును జరుపబడుచుండును. 'సమ్యేకము' 'విశ్వభారతియను' జామ్మలతోగూడిన ప్రాతప్రతిక నోకచానిని ప్రకటింపును. 'ఆశ్రమ సమ్యేక' మున్ను 'సాహిత్య సభ'యున్నా చాలా మంచివిచేయుచున్నవి. విద్యార్థులచే ప్రకటింపబడు ప్రాతప్రతికలు మామూలుగానే వెలువడుచున్నవి.

గతవర్షము మొదలుపెట్టబడిన శివప్రతికలు చాలింపబడినవి.

విద్యార్థుల దత్తతర్రెండనే స్నేహితుల రాత్రిపాఠశాల యందు, ప్రసాద విద్యాలయమును కృత్రిక రముగా పనిచేయుచున్నది. మొదటికానిలో నల్లరువిద్యార్థులు దినమును విద్య నేర్పుచుండురు. రెండవకానిలో ఉపాధ్యాయుడు శివముతో నేర్పుట చేయుచుండును. ఈపాఠశాల శ్రీయంత రామానంద చటర్జీగారి పుత్రుడు ఎర్రికేసు డగ్ల ప్రసాదునిపేర స్థాపించబడినది. దానికగు వ్యయమునందను రామానందబాబుగారి భార్యయొచ్చును.

ప్రస్తుత మాత్రమున కన్న ప్రాంతములనుండియు ప్రేతుకులు వచ్చుచున్నాడు. ఒక లిథునియా వాసుడగు రసాయన కాత్రుజ్ఞా కాశ్రమములో మూడు నెలలుండి హిమాలయ

ఎ మి గ్రే వ ను

సలహాసంఘము స్థాపించబడుట

సామాజ్యకాసనసభయందు ఎమిగ్రేషను జిల్లు చర్యకు లేబడినపుడు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున జిల్లుపై కేటెప్పు కమిటీ వారొసగిన సలహాలను అంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారికి విషయములందు తగు సలహా తిచ్చుచుండుట కొక స్థానిక సంఘమును నియమించుట యొక్క పని తీర్మానింపబడినది. తదనుగుణ్యముగ ఒక సలహా సంఘ మేర్పరచబడినది. ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన వారు సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

- 1. గా. డి. ఎన్. కర్క (అధ్యక్షులు). 2. మల్లా, 3. లాల్ బాయి క్యాచలదాసు, 4. అనామరు తంజి మరకయార, 5. సయ్యిదు రహాలి, 6. షర్ ఎద్దతు హల్లర్క, 7. యశ. యం. జోషి, 8. మున్సి ఈశ్వరశరణు, 9. భాయిమానసింగు, 10. గిరిచంద్రబాబు, 11. వాల్మీకీచంద్రుడు హుస్సేన్ అలి, 12. టి. రంగారావు, 13. మధురైస్ అబ్దుల్లాహ్, 14. ఆర్. డి. రొబింట్ (కార్యదర్శి).

డి. వెంకటేశ్వరరావు గారు ఫి. జి. నుండి ఇండియాకు రాగానే యాసంఘసభ్యులుగ నియమింపబడుదురు. ఈసంఘపు ప్రథమ సభ కిమ్మలో జూనునెల 19 వ తేది జరుగును.

గూడూరు సామాజ్య పట్టాభిషేకము

శ్రీమాన్ తులసి నరసింహాచార్యులవారు ఈసంవత్సరమేమ పునర్వసు నక్షత్రమునాకు సామాజ్య పట్టాభిషేకము కాశ్రీయముగ జరిపించిరి:—ఎట్లనగా "పారాజికల్పము, స్వార్కల్పము, వైదికల్పము అని మూడువిధముల సామాజ్య పట్టాభిషేకమునకు విభజింపబడును. అందు మొదటిదగు పారాజికల్పము ననుసరించి మాత్రము చాలామంది అనుష్ఠించుచున్నారు. అందు భజనప్రధానము. స్వార్కల్పమును కొందరు మట్టుకు వాడుదురు. అందు పరివార దేవతారాధన రామకృష్ణముగలదు. వైదికల్పము అనగ కుద్ధ వేదమంత్రములచేతను శ్రీరామాయణ సమంత్రములచేతను వట్టయందలి విధుల ననుసరించియు అనుష్ఠింపబడునది. ఇది తరుచుగ వేద విశ్వాసముగలవారిచే వాడబడినది. అందు ముఖ్యము లెవియన శ్రీరామమ ప్రభము హామము యజుర్వేద పారాయణము శ్రీరామాయణ పారాయణము రామాయణహామము సర్వసముదాకములచేత పుష్కర నదీ జలములచేత శ్రీరామ సంగమ స్నానములకు వైదిక రామాయణ మంత్రములచేత అభిషేకము ముగ్గురు క్రియలు జరుగును. ప్రస్తుతము ఈపట్టాభిషేకమును జరిపించినవారు చిన్న వాటినుండి గొప్పవారికొక్కొక్కములగున్న వారైనను అగ్రముగాయలో ఉద్యోగధర్మము. ఇతరకాలములో వైదికానుష్ఠానముచే రెంటిని పోషించుచుండిరి. వెన్నసపోండి స్వగ్రామమును చేతనకొనెనెదలు వారి బృహస్పతియొక్క సహవాసముచేత అనేక గొప్పకార్యముల నొనర్చిరి. అందువలన ఇతర వైష్ణవులకు బహుకాలమును డిచారమున నిలిచి పోయిన వస్త్రీపూర్తి కాలమున్నగు వాటిని అనుష్ఠించుటయందలి జనుకీచివినవారైరి. వీరు గూడూరుగ్రామమునకు ప్రవేశించినది మొదలు వీరులకు ఆహారకవతి యేర్పరచిన విధము సాకగ్యము మాచి తీరలమును. అందులో సర్వలకు వైదికవిధిచేత సామాజ్య పట్టాభిషేకము నొనర్చుటకు శిగ్గర్కులై నందుకు వీరికి సకల శ్రేయస్సుల సీకరుండొనర్చుటల ప్రార్థించుచున్నారము.

(ఒక విమర్శనకుడు).

ములకు వెళ్లెను. ఇంకొక ప్రేక్షకురాలు పాండిత్యముగల రమ్య ను శ్రీ. ఆమె పేరు మాదేందు మిన్నియర్. ఆమె సంస్కృత పాండిత్యము కలదగుటచే చాలా పుస్తకములను ప్రాచీన, రమ్య ను భాషలలోని కనువాదము చేసెను. ఆశ్రమకార్యదనము నామె రమ్యదేశ ప్రస్తుతస్థితి సాహిత్యములగూర్చి యుపన్యాసించెను. జర్మనీనుండి మరలి వచ్చిన యొక ఆశ్రమప్రాత వి. స్కర్మి ఎల్లెక్ట్రిక్ థియేటర్ ఆఫ్ మ్యాటర్ అను పేరుతో నుప వ్యాసముల నిచ్చెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు జెందిన కిరకుమార మిత్రగారుగూడ కాశ్రమములో నొకవారముండి మాచి వెళ్లిరి. (సర్వెంటుప్రతికా)

ప్రకటన

రాజమండ్రి కాపురములు గొడవల్లె! కేవలకారంగార తాలూకు అడితెంగి, కొమరగిరి పట్నం గ్రామ కాపురములు విండి పాపయ్యగారి తాలూకు, సర్వభూములు, సుమారు 18 అకుగులు పొడవు, మట్టుకొలత అకుగున్నర లగాయతు రెండు అకుగులు మర్నా పుండి 46 బూములు వేది 16-22 ని వేలం వేయబడును. కావలయు వారు కచ్చి పాడుకొరచును. రాజమండ్రి. 18-5-22 } గొవవర్తి శేషావతారం.

వ్యవసాయము-ఫలవృక్షములు

11

శీతోష్ణ స్థితి గతులు

ప్రపంచమందు వివిధ ప్రదేశములలోని శిల్ప చేమలలో భేదములునుటకు తెలుసుకుంటే శిల్ప చేమలలో కాని ఫల వృక్షముల కృషియు వృక్షములను నూతన శీతోష్ణ స్థితి గతులకు సరిపడుట ప్రయత్నములుచేసి, వైరు చేయుచున్నాడు. అట్టి సందర్భములలో ఆ చెట్లకు సరిపడు శీతోష్ణ స్థితిగతులను ఎంతో ఖచ్చితముగా వివరించుచున్నాడు. వాటి ఫలములకు చాలవెలుచుకొను ప్రదేశములలో మాత్రమే ఆవిధముగా వైరు చేయగలిగియున్నాడు.

సమ శీతోష్ణములుగల యూరపు ఆమెరికా ఖండము ములలో తోటలలో గాజు యిండ్లను నిర్మించి వాటిలో ఉష్ణదేశములలో పెండ్లి చెట్లను వాటి, ఆ గాజుయిండ్లలో యినుపొట్టములను ఏర్పాచి, వాటిగుండా ఆవిరిని ప్రవహింపజేసి, గాజుయిండ్లను వేడిచేసి అట్టి చెట్లను వైరు చేయుచున్నాడు; కాని మనదేశమందు ఇంతవరకును అట్టి గ్లాసు యిండ్లలో చలిదేశములలోని ఫలవృక్షములను వాటి, శీతమును పొట్టములగుండ వ్యాపింపజేసి వైరు చేయవారొకరైనను లేరు.

నేలలో ఫలదత్తను గురించిన గుణగుణము లేవైనా యుండినయెడల, ఎరువుల మూలమున సువరణ చేయవచ్చునగాని, ఉష్ణోగ్రతవిషయములలో ప్రకృతిని మార్చుటలో అంతర్వేదికలవాడు కాదు కాబట్టి మనదేశము ఫలవృక్షములను వేరుపప్పుడు ఆయా ప్రదేశముల శీతోష్ణ స్థితిగతులకు అనుకూలించి ఫలితమునట్టివాటిని మాత్రమే వైరుచేయవలసినది.

ఫలములు

ఫలముగాను, నీడయుండి డిడ్డి ఫలములకంటె, ఎత్తుగాను బడులుగానున్న ఫలములు మంచిది. చెట్లు చిన్నవిగా నున్నప్పుడు నీడయుండవలసిందేగాని, పెద్దవి అయినతరువాత నీడ ఏమాత్రముండరాదు. కాని, తోటచుట్టును, పడ్డచెట్లకు ఏబదిమడులవరకును, పెద్దచెట్లను వైరుచేయవలసింది. అందువలన చిన్న పడ్డచెట్లకు, బలమైనవాయు ప్రవాహములు హానిచేయజాలవు. విశేషముగా వ్యాపారముండి డిడ్డి ఫలములలోను నగరములలోను ఫలవృక్షములను వైరుచేసిన లాభకరముగా నుండును. అట్టిచోట్లలో పొగయు దుమ్మును ఆకులను కప్పివేయును. మనస్సులకు క్యాసకోశము లేలాగో, చెట్లకు ఆకులు పాచావ్వని క్యాసముల పని జరుపవలయును. దుమ్మునిండినందువలన అట్టిఫలముల కాటకము లేవును. అంతేగాదు. గాలిలోనుండి ఆహారపదార్థములను తీసికొనుటకు వీలగుండును. రస్తాలవెంబడియుండు చెట్లు ఆహారోద్యమముగాను నీడస్థితిలోనుండుటకును, పూలు రాల్చి పోవుటకును, కారణము, పూలనిండున దుమ్ము కప్పి వాటి సహజవిధి నెరుపే స్థితిగతులతోను.

వృక్షములు పెరుగుటకు శీతోష్ణ స్థితిగతులు ఎంతముఖ్యమో, ప్రదేశము అంతముఖ్యమైనది. ఏలనన కొన్ని చెట్లు ఎత్తు ప్రదేశములలో పెరుగుజాలవు. సముద్ర యంతరికమునకు 3000 అడుగుల ఎత్తుకు అతికముగా నుండి డిడ్డి ప్రదేశములలో శీతోష్ణ స్థితిగతులు ఎంత అనుకూలముగా నుండినను మామిడి తొంకాయచెట్లు పెరుగువు.

కాఖాంతురములు, అంట్లు, మొక్కలు

ఫలవృక్షములను, మొక్కలలో కాఖాంతురములు అంట్లు మూలమున సాధారణముగా వ్యాపింపజేయుచుండును. రుచియుండును వాసనయుండును శ్రేష్ఠతమైనవి అంట్లవలనను లేదా కాఖాంతురములను కట్టబడిన మొక్కలవలన నేలభీయును. విత్తను వాటి యుత్పత్తిచేసిన చెట్లవలన లభించెడిఫలములు అంట్లవలన లభించెడి ఫలములకంటె గుణమునందు మట్టుగా నుండుటయేగాక, విత్తను ఏచెట్టునుండి తెచ్చితిమో ఆ తల్లి చెట్టునే, ఆ విత్తనవలన నుత్పత్తియైన చెట్టు పోలియుండును.

అంట్లుకట్టిన చెట్లవలన లభించెడిపండ్లు, కాఖాంతురములను కట్టిన చెట్ల (Budded trees) వలన లభించెడి పండ్లయంత పెద్దవి గాకపోవుటయేగాక, ఆ చెట్లయంత బలమైనవిగాని అంతకాలము జీవించునవిగాని కావు. కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లను, బీజములవలన యుత్పత్తియైన చెట్లయొక్కయు, అంటికట్టిన చెట్లయొక్కయు నుండుములు దాని యందు కూడియుండును. అవి బీజములనుండి యుత్పత్తియైన చెట్లంతపెద్దవియు బలమైనవియు అంత ధీర్వకాలము జీవించునవియు, అంట్లుకట్టిన పండ్లకంటె పెద్దవియు, వాటికంటె నెక్కువ పండ్లను కలిగియుండుటయు, రుచియుండును సువాసనయుండును సమానముగా నుండును.

కాఖాంతురములను గట్టినచెట్లు మటువలెనుగనని కొందరందురు కాని వాస్తవముకాదు. వాటిని కట్టినప్పుడు మొక్కకు మటువలె నుండుటకు సరికేయనిది మటువలెగాదు. పండ్లు అంత బాగుగా యుండవని మరి కొందరందురుగాని అనుభవ

మువలన వాస్తవము కాదని లేలుచున్నది. కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లు, బీజములవలన ఏర్పడిన చెట్లకంటె శీఘ్రముగా ఫలితమునకు వచ్చును. అందువలన వాటియంగములు అంత పెద్దవిగా పెరుగులేవు. కాని ఫలితము సమయమునకు రెండుచెట్ల పరిమాణము సమానముగా నుండినయెడల, అటులెరువార కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లు ఎక్కువ పెద్దవిగా పెరుగుచుండును.

కాఖాంతురముల విషయమునుగురించి యాలోచించినయెడల, కాఖాంతురములను కట్టిన పండ్లచెట్ల ఎక్కువ లాభకరమైనవి. ఏలనన అవి మూడుసంవత్సర కాలముగా ఫలితమును బీజమునుండి యుత్పత్తియైన చెట్లు ఎనిమిదియేడ్లకు ముందుగా ఫలితవవు; కొన్ని ఫలితవనే ఫలితవవు.

బీజమువలన నుత్పత్తిచేసిన చెట్ల మూలమున కొన్ని జాతులను యుత్పత్తిచేయవలెనని చేసిన ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలముగానైనను అనుభవము వలన ఉద్యానకృషి కారులు తెలిసికొనిరి. విత్తనవలన తక్కువజాతి చెట్లయినను ఏర్పడును, లేదా, నూతనజాతి యైనను ఏర్పడును. ఈ నూతనజాతి సాధారణముగా తల్లిజాతికంటె లోపమైనదిగా నుండును; ఫలితము లభించకముందు ఎన్నో సంవత్సరములు శ్రమపడి కనిపెట్టి సంశయించుచుండవలెను కాని అంట్లు కట్టబడవలనను, అంట్లు తొక్కుటవలనను, కాఖాంతురములను కట్టబడవలనను, ఏర్పడిన వృక్షములలో ఆలాటి సంశయములు లేవు.

నేల

నేల రెండువర్ణములనుండి - ఆనగా రాళ్లు, నేర్పడియపదార్థములనుండి - యుత్పత్తియగుచున్నది. ప్రతిమంచి నేలకును ఈ రెండును ముఖ్యాంశశక్తము. రాక పదార్థము లేకపోయినయెడల, శరీరము లేప, ప్రాపులేననేలగానుండును; నేర్పడియపదార్థము లేకపోయిన యెడల ప్రాణములేని శరీరములాగున నుండును. మొక్కలను వైరుచేసి నేలలో కలిపివేయటవలన నేలలో నేర్పడియపదార్థము చేరుచుండును. ప్రతిప్రదేశముందును నేలనిర్మాణము జరుగుచున్నది. భౌతిక చెట్లు మొదలయినవి జాస్తికాలము పెరిగినకాలది ఎక్కువ నేల ఫలవంతముగును. అందువలన నేలలోని ఖనిజ పదార్థములు క్షీణించుచుండును. మట్టిలోని యణువులు ఎక్కువ సన్నమగుకొని, ఖనిజ పదార్థమును నేర్పడియ పదార్థము కలియబడునట్లు చేయుటవలన నేలను ఎక్కువ ఫలవంతముగా ప్రకృతి చేయుచున్నది. నేలలో నేర్పడియ పదార్థము, విశేషముగా కలిసి నప్పుడే అది పూర్తిగా బలవంతముగును. కాని దానిముఖ్యప్రయోగ ప్రయోజనము వృక్షహారమును చెట్లకు ఇచ్చుటయేగాక, ఉష్ణోగ్రత, శేమ, గాలి మొదలయినవి లభించునట్లు నేలయొక్క భౌతికగుణములను బాగుచేయుట, శ్రేష్ఠతమైనవియు, బలతమైన నేలలు గరుములు ఆనగా పొడిపొడిగాను, గొప్పపుగాను, నల్లరంగును గలిగిగా నుండవలెను. ఈ భౌతికగుణములు ఏర్పడవలెనన, పశువుల పెటయు పచ్చియెరువులను నేలలో కలిసిపోవలెను. భౌతికగుణములు ప్రాముఖ్యమైనవిగాబట్టి, ఆతిలాగ్రతగా చూచుచుండవలెను. ఈవిషయము, కేవలము వాటికంటె కంటె ముఖ్యమైనది. బంకనేలలలో, ఈ విషయము వాస్తవమైనది. ఏలనన అట్టి నేల గట్టిపడును చెట్లకు వినియోగపడని వృక్షహారము నేలలో నుండియు ప్రయోజనములేదు. భౌతికగుణములను బాగుచేయుటవలన, వృక్షహారమును చెట్లయొక్క వేళ్లకు లభించునట్లు చేయుటకును, ఎరువులను సమానముగా నేలయంతటను వ్యాపింపజేయుటకును సహాయకారిగా యుండును. అంతేగాదు, లేమను భద్రపరచుటకును, గసాయనిక మార్పులను చేయుటకును తోడ్పడును.

నేలలో శేమను భద్రపరచుట

మట్టిని చాల సన్నగాచేసి, నేలను కొంచెము చక్కగా నుండునట్లు చేసినయెడల, నేలలో చాల నీరు నిలిచి యుండగలదు. వైసేలను దున్ని కట్టించి పెట్టినయెడల నేలలోని నీరు ఆవిరియై పోజాలదు. గట్టిబంక నేలలను లోతుగాను, ఇసుక నేలలను గరువనేలలను వైసేన కట్టించవలెను. నేలలో ఆకులలములను తొక్కివేసినయెడల, నీటిని జాస్తిగా నిలుపుకొనుటకు శక్తి ఏర్పడును. కాబట్టి పండ్లచెట్ల తోటలను పరిశీలనములకు ఒకపర్యాయము వానకురిసిన వెంటనే నేలను కట్టించుచుండవలెను.

నీరు అధికముగా నుండనియెడల పొడిపొడిగాను నల్లగా నుండి నేలలు ఫలవృక్షములకు చాల మంచిది. ఈ చెట్లకేర్లు చాలలోతుగా వ్యాపించునగాన, క్రిందినేల సహితము బాగుగ నుండవలెను. గరుములును, లేదా కొంచెము బంకగా నుండి

నేలలు చాలపెద్దచెట్ల యాధారమునకు మాత్రమే వినియోగపడును. మామిడిచెట్లను వనసచెట్లను ఎత్త నేలలలో శీఘ్రముగా ఫలితమునకు వచ్చును. నల్ల నేలలో కొంచెము ఆలస్యముగును. అంతేగాదు! పండ్లు ఎక్కువ అందుముగానుండి ఎక్కువకాలము చెడిపోకుండును. కాని నల్ల నేలలోని పండ్లు ఎక్కువ రుచికరముగా నుండును. ఈ తీపుకు కారణము నల్ల నేలలో పొటాష్ ఎక్కువగా నుండుటయే.

రసాయనికముగా బలమైనమైనది. ఆనగా నేర్పడియపదార్థమును నున్నమును స్వల్పముగాను నేలలలో, ఆపదార్థములను చేర్చుటవలన అట్టి నేలలు ఎక్కువ బలవంతముగును. రాతిపటగాను గట్టిగాను డిడ్డి నేలలను బాగుచేయుట సాధ్యమైన పనిగాదు.

నాటుటకు అదను

వర్షపునందు 35 లేక 40 పడునల కంటె నెక్కువగా కుతించుక నల్లని బంక నేలలుగా నుండినయెడల, వర్షకాలమందు పెద్దవాగులు కురిసిన వెంటనే నాటుటకు మంచిసమయము. ఎత్త నేలలలో ఆనగా నీరు విశేషముగా నిలువని నేలలలో 70 లేక 80 పడునల వర్షము కురిసినను, చెట్లను వాగులు కురియుచుండు సప్తాదు ఎప్పుడైనను నాటువచ్చును. చలికాలమందును నాటువచ్చును.

దున్నట

బాగుగ దున్నటయనగా, మట్టిని కుళ్లగుండుటమాత్రమే కాదు; ఆమట్టిని పొడిపొడిగా చేసి, ఆ నేలమీద నుండి గడ్డిగాదుములన్నిటిని మట్టిలో తొక్కివేయుట. మట్టి రేణువులు ఎంత సన్నముగా నుండిన, అంత యధికముగా నీటిని నిలుపుకొనగలదు. కాబట్టి ఏ నాగలి మట్టిని ఎంత యధికముగా పొడిచేయగలదో అదే మంచి నాగలి. ఏ పండ్ల చెట్లములలో నైతే నెక్కువ పండ్లు దగ్గర దగ్గరగా నుండగలవో, అంత యెక్కువ నీటిని పదిలపఱచగలను. పండ్లతోటను వేసినవెంటనే కొన్ని సంవత్సరములు బాగుగ దున్ని సాగుచేయుచుండినయెడల ఆటుకెరువార దున్నట మొదలయిన పనులు చాల కులభముగును.

మొట్టకొన్ని సంవత్సరములకాలము, ఎక్కువలోతుగా దున్నగూడదు. ఆరుమొదలు యెనిమిది యంగుళములలో తుండిన యెడల చాలాను. అందువలన నేల గట్టిగా నుండి నందున శేఖ సులభముగా క్రిందికి వ్యాపించును.

చెట్లను నాటుటకుముందే నేలసంతను బాగుగ దున్ని చెట్లను నాటివెంటనే పడ్డచెట్లములలో సాగుచేయుచుండవలెను. చెట్లను సరిగా నాటి - మొదటి సంవత్సరమే సాగు చేసినయెడల, వేళ్లు లోతుగా వ్యాపించును. అందువలన లోతుగా దున్నిన న, వేళ్లకు హాని వచ్చునంతలోతుగాగాని, చెట్టుతోడకు హానివచ్చునంత సమీపముగాగాని దున్నగూడదు. ఫలితముయొక్క మొత్తము నేలయొక్క కేవలపు సత్తువకంటె, వైసేల పొడిపొడిగాయుండుట ననుసరించి యుండును.

సాగుచేయుట యందును మితముగా నుండవలెను; లేదా చెట్లు పెద్దవిగా పెరుగుచుండునగాని, ఫలితము చాల తక్కువగా నుండును.

జలనిర్గమనము

కొంచెము మిట్టుగానుండి నేలమీద జలనిర్గమనము సహజముగానే యుండును; ఇసుక నేలలలోను, ఎత్త నేలలలోను, అధికముగానుండి నీరు నులభముగా నిర్గమించును; కాని నీరు నిలిచియుండి నేలలలో, ముఖ్యముగా 70 పడునలకంటె నెక్కువగానూండి ప్రదేశములలో, జాస్తిగా నుండి నీరు నిర్గమించుటకు ఏదో ఉపాయమును చేయవలెను. ఈ సందర్భములలో నొకవిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను; ముందుగా పూతపూయవలెనని కోరినయెడల, ఆయదనుకు ముందుగా నేల కొంచెము ఆరియుండవలెను. కాబట్టి, నీరునిలువని నేలల, పండ్ల చెట్లతోటలకు ఉత్తమమైనది; అందువలన నేలల త్వరగా వేడియగుటయు, సత్తువను నులభముగా వినియోగపరచుటయు, నులభముగా సాగుచేయబడుటయు, మొదలయిన విషయములందు అనుకూలపడును.

సహజముగా సంపూర్ణ జలనిర్గమనము లేని తోటలలో నేల మంచి స్థితికి వచ్చునంత వరకు, జలనిర్గమనమును ఏత్వాట్లుచేయవలయును. గట్టి నేలలను, చాటి నేలలను ఈవిషయమందు అతిలాగ్రతగా నిర్వహించుచుండవలెను.

దరిశి చెంచయ్య

పాలకొండతాలూకా జాతీయోప సంఘము

కార్యసంఘసభ్యులు 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సీలంపేటలో సమావేశమై ఈ క్రింది నిర్ణయితార్జునమును గావించిరి.

నాగపురరాష్ట్రీయ ఉపసభ్యమువారిజేతను, ప్రైవేటి కనెక్టర్ జేవిమున్నగు సుప్రసిద్ధ బాతీయవాడులచేతను సూచించి పవీన కాననసభల బహిష్కారమును గూర్చి బాగ్దాద్ విధాన మునొలి చూపు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నియమ అక్రమమనియు, అనావరతమునయు ఈ సభవారు ఆభిప్రాయ పడుచున్నారు.

వెతనందిపాడు ఫిర్యాదులందలి ప్రముఖులగు అసహాయ వాడులపై విధింపబడునట్లు అతనపు పేర్లు సందర్భమున అభిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి యనుజ్ఞ జడసి సివిల్ డిస్ట్రక్టు రమును ప్రారంభింపవలయునని ఆచ్యటి ప్రజలను ఈ సభవారు కోరుతున్నారు.

ఆంధ్రుల కన్నులూ కాంగ్రెసునుజరపు భావము ఇతర వరకు లభింపకుంటే ఈ సందర్భమున కాంగ్రెసు ఆంధ్రజాతీయమనందు ఒకపుటకు అభిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి తమ నిర్ణయమును చూపుకొనవలసినదని ఈ సభవారు కోరు చున్నారు.

తాలూకా సంఘసభ్యులుండి నూటికి 50 వంతున ఖద్దరు వ్యాపకమునకున్న, 25 వంతున బాతీయ విశ్వకున్న 25 వంతున సంభాషింపబడునట్లు వెచ్చించుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తాలూకా ఖద్దరునికి ఈ క్రిందిసంఖ్యలను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా స్వీకరించుచు ఇతరులనుకూడా విశేషముగా తోడ్పడవలయునని ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

గరిమెళ్ల నారాయణరావుగారు	రు.	15
చే వెం నువ్వారావుగారు	"	10
వి రామమూర్తిగారు	"	10
చే బోలు ప్రకాశంగారు	"	5
ము అప్పలనరసింహంగారు	"	10
కో అప్పల నృసింహారావుగారు	"	10
ము వెంకటరావుగారు	"	15

వారిలవలసలో ఆంధ్రజాతీ విద్యాలయము ప్రారం భింపబడినది. 8 రాట్టములు 1 వగము నెలకొల్పబడినది.

పాలకొండలో రంగుపనులు ఆదర్శపుపనులు ప్రారంభింప బడినవి. ముదుకనూలు వీక 1 కి రు 2-కి-0, చొ|| సన్నపునూలు (నూమారు 40 నెం) వీక 1 కి రు 8-0-0 చొ|| ముదుకనూలు బట్టి రెండునూలు వెడల్పు x|| 1 కి 0-8-0 చొ|| విక్రయించు చున్నాము. ముందుసభ కరిపురములో జూన్ 4 వ తేదీని కూడును. సభ్యులెల్లరు దండచీను ప్రార్థితులు.

తాలూకా మహాసభనుకూడ త్వరలో జరపుటకు ఈ సభవారు తాలోచించుచున్నారు.

సహాయ కార్యదర్శి

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నితనుండి ఆట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం! ప! న్యవస్థాపకుడు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాచనగా నుండును. తాం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పురుకొనిన అనందముగా నుండుటయే గాక, ఆరోగ్యము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనొప్పులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది క్రమాయుధమువలె పనిచేయును. వేలకొది నీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-3

200 మాత్రలనీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బా నీసాలు రు. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.

పి.సి.పి. ఆంధ్ర కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

(1-1-1922 నెం|| లగాయిత)

30-4-1922 నెం|| వలకు జమా ఖర్చు పట్టి

జమలు	ర.	అ. పై.
గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముకల్లు	800-	0-0
విరాళములు	199-	18-3
కాకినాడ సిటీ కాంగ్రెసు సభ్యత్వపు చంబాలు వసూలు బాపతు.	103-	12-0
కాకినాడ రామచంద్రరావుగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధి.	3-	0-0
తెలక స్నేహితునికల్లు వసూలుచేయ బడిన తిలకు స్వరాజ్యనిధి	50-	0-0
జమ్మ వెంకటరత్నంగారు తిలకు స్వ రాజ్యనిధికింక యిచ్చినది.	25-	0-0
రేపాళ, వెంకటేశ్వర్లుగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింక యిచ్చినది.	25-	0-0
దిరాకర్ల నూర్జునారాయణగారి కల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధి క్రింద	21-	0-0
నాగంటి నువ్వారావుగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింక వసూలు	3-	0-0
కాంతివైద్యులు నిమిత్తం యార్లగడ్డ తమ్మయ్యగారికల్లు వసూలు.	68-	0-0
బంగారు రంగనాథగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింక వసూలు.	15-	0-0

జమ మొత్తం రు. 1318-9-3

ఖర్చులు.	ర.	అ. పై.
కాకినాడ స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘము నకు విరాళముకింక యిచ్చినది.	234-	1-0
ప్రచారకుల జీతములు నిమిత్తం	442-	12-0
ప్రచారకుల భత్యఖర్చుల నిమిత్తం	246-	14-6
అచ్చున్న కాకినాడ	115-	0-0
సాక్షరు కాతాబ	68-	4-9
అక్షినుఅక్షినుమిత్తము	28-	8-0
పుస్తకములు (లైబ్రరీ)	21-	12-0
స్టేషనరీకాతాబ	6-	1-9
పోస్టేజీకాతాబ	8-	2-6
తంబివార్తలు వి	4-	9-0
నిలక	147-	7-9

1318- 9-3

వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్య,

కాకినాడ, } కార్యదర్శి, తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము.
1-5-22.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు సాహిత్యంపై నేర్వకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దివ్యమున కొక గంట పని, వివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇకాఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

(873) “కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లెషుభాషికి దివ్యమైన లేఖ్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సత్తవ, లేపనకీర్తిలేకుండుట, స్వస్థమందు స్థలము, చితిగా క్షిప్రస్థలము, కార్డుచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన సుఖము నిచ్చును. నిగ్గుహమందు యేల సిగు పడెదవు? దీనిని సేవించి స్వర్గములులను పొందుము. పథ్యములేదు.

పరిశీలన చేసి చూచిన మాకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రప్రతికా వదువలకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:- నేడే తామర, నవచిరము, తామరలకు ఆమోఘము వెల డబ్బీ 0-3-0

ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,

[8883] కార్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ

(లి మి టె డ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొల్పలేదు చేయబడినది)

యేలము

రమారమి 20 టన్నుల మూడు రకములు ఇత్తలిపాడి, 5 టన్నుల రాగిపాడి, 25 టన్నుల కంచుపాడి, తునకలచే తయారు చేయబడిన కంచు కడ్డీలు, వంచుటకు పీలుగునట్టి 700 టన్నుల ఇనుప తుండ్లు, పాత పోతగాను గొట్టముల తునకలు 40 టన్నులు, 40 టన్నుల ఆకురాట్ల, 200 టన్నుల చక్రము ఉక్కుతునకలు, 10 టన్నుల తోలు ముక్కలు, 4 టన్నుల అద్దపుముక్కలు, పనికొరాని శుకు సామానులు. చిన్న, పెద్ద, అన్నిరకముల పీచాయిలు, గాల్వనైజుడు (తెల్లని) ఇనుపప్రములు (డబ్బాలు), కాశీబుట్టు మొదలైనవి కంపెనీ జనరల్ స్టోర్సులో ఖరగ్ పూరులో జూన్ నెల 12 వ తేదీ మొదలుకొని నిత్యమును ఉదయము 8 గంటలకు వేలము వేయబడును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన షరతుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

(1) వేలములో కొనినట్టి సామానులను అమ్మ కమైన దినమునుండి 2 నెలలలోగా తీసుకొని పోవ లెను. లేనిచో సంచకారముక్రింద కట్టిన సొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును.

(2) సామాను లన్నియు రైల్వేకంపెనీవారిచే బండ్లలోయెక్కించబడును. అన్న 1 కి రూ. 0 8 0 చొప్పున చార్జి చేయబడును.

(3) ఖరీదు చేయబడిన మొత్తములో నూటికి 25వంతున రైల్వేఆక్సనర్గవద్ద సంచకారము

క్రిందచెల్లించి, వారినన్ననుండి సవరు మొత్తమునకు రశీదును అమ్మకమైన లేదినాడే తీసికొనవలెను. ఇతరవివరములు తెలియగోరువారు ఖరగ్ పూరులో నుండు ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారికి వ్రాసినను, లేక ఖరగ్ పూరులో నుండు రైల్వేఆక్సనర్లు, మెసర్సు బలి మోరి యాబ్రదర్సు వారికి వ్రాసినను తెలుప బడును. (108)

మిత్తర్ } యేలంటు ఉత్తర నమసరించి
13 5-22 } ఎస్. లూకిస్
ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సు.

Mitter } By Order of the Agent,
13-5-22 } S. Lukis.
Ag. Controller of Stores.

తామర తైలము

తామర, తిట్ట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తిట్ట, గజగిడి మంచి ద్రవ్యము 1-3 0-6-0 మార్గము
అనేక రోగములందు యిట్లు తామర నూనెను పానము
గావించుట వలన పోషకమున వలమంది మామ ప్రాసమునైనను
దీనిని కాచిన మయమునందు. చర్మము నలంకరించును.
అమృతాంశము దీనిలో, బొంబాయి - మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చివాటబాదగోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును
అయుర్యేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన అయు
ర్యేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాంఘా పర్వ స్వాతికల్

వర్ణము

అయుర్యేద యాషధముల జేయువారు

(388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,
హోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుండి
కఠిరములో తీర్చిందిన దిట్టభిరంగోగము
(సవ్యాయి)ను బోగొట్టును

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగియును.
జీర్ణకీర్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోషము, ఆవ
వాతనోషమును బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- సరములకు పలుక్యమును
యిచ్చును. ధాతువృద్ధిజేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 ,, వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర అయుర్యేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు,

మాంటురోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

ది ఇన్ డెవెన్ డెంటు

ట్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ. ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

మామిడి, నూలు, బంగారము, వెండి, కాంధాన్యములు
మున్నగువాటిలో కమిషను పుచ్చుకొని మేము వ్యాపారము
చేయుచున్నాము. గాన ఇక్కడనుండి ఏదైనను కావలసి
యున్నను, లేక ఇతర బాగాల వస్తువులు యిక్కడ విక్రయించ
వలసియున్నను మాకు తెలుపకోరెదము. (57)

వేమన,

(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

[న్యాయమూర్తి శ్రీ పేపా రామేశ్వరంగారి కీర్తన]

ఇదివఱకు వేమనను గూర్చి ప్రకటించిన చరిత్రాంశ

ములు వెక్కిరింపి. చిత్రపటములతో

1-3 రూ 2-0-0

ఆంధ్రక్షత్రియులు

ఈ చర్చవై జరిగిన వాదోపవాదములు. అద్భుతము.

రూ 1-0-0

వెంటనే ప్రాయుడు: (892-8268)

కమలకుటీరము,

ట్రీ పీకేసు - మదరాసు.

BOON TO STUDENTS!!
SOVEREIGN
SPERMATORRHOEPILLS
మగ్గమహానివారణము. 30 మాత్రల డబ్బా రూ. 1.00
MAGICALLY STOPS EMISSIONS. ORDER FOR 2 TINS
FOR COMPLETE CURE.
MYRRA MACHANDRAN, MARKET TANK COCANADA

(3081) "కత్తికట్టలు"

వైద్యకర్త గిరి గజము పొదును గలవి. సాగనైనవి.

1-3 రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులవేరే

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి ఆద్యున్న

పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు లండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ ఆద్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

"వేశ్యాప్రబోధము"

13

నవలా నాటకముగాను. వేశ్యాసంస్కార విషయమై
మంచి లాభమునైన భరతజ్ఞునిచే వ్రాయబడినది. ప్రతివారిచేతను
ఉండవలసింది. వివరములకు చోటుచాలదు. కాదు వ్రాయండి.
ఇక ఫర్లేషుక్ బ్యూరో, కాకినాడ.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు:

- 1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
 - 2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
 - 3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
 - 4. స్వరాంజ్యందోళనము (వచనము) 0-1-6
 - 5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
 - 6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
 - 7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథవలె) 0-2-0
 - 8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
 - 9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
 - 10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
 - 11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
 - 12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
 - 13. లోకమాన్య బాగ్గెం తిలకు హరికథ 0-8-0
 - 14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0
- ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపు ప్రకాశక, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈదిగువ తెలుపబడిన

ప్రాచీనము ఏజెన్సీలను

ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

సదరు స్థలములలో, మా క్యాటలాగు ధరల
ప్రకారము ఔషధములు విక్రయించబడునని ఇం
మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రాచీనము

- 1. మాంటురోడ్డు:- నెం 185, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.
- 2. తిరువళ్ళీ:- నెం 149, హైకోర్టు, తిరువళ్ళీ, మదరాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర టి. లోక నాథ మొదలియారు.
- 3. టంకకాలపిఠి:- 402, టంకకాలపిఠి, బార్బిటెను, మదరాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర రంగాచార్యులు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.
- 4. తిరుపతి:- హైకోర్టు, తిరుపతి (చిత్తూరుజిల్లా). కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర ఎస్. రాజారాంరావు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.

ఏజెన్సీలు

- 1. తిరువళ్ళీ:- ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్సు, నెం 10, హైకోర్టు, తిరువళ్ళీ, మదరాసు.
- 2. మాంటురోడ్డు:- ది సెంట్రల్ స్వతే స్టోర్సు, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.
- 3. బార్బిటెను:- మెసర్సు ఏ. ఎస్. రావు అండు సన్ 282, తింగిచెట్టిపిఠి, మదరాసు.
- 4. బార్బిటెను:- టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రాప్రైటరీ), ది ట్రెపురటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 21 మంగమ్మకో పిఠి, మదరాసు.
- 5. బార్బిటెను:- టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రాప్రైటరీ), ది ట్రెపురటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 263, తంబుకెట్టి పిఠి, మదరాసు.
- 6. బొంబాయి:- ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్సు నెం 689, పోర్టు, బొంబాయి.
- 7. రెంగుళూరు సిటి:- మెసర్సు. టి. సి. ఎస్. మజిలీ అండు కో, జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజెంట్లు రెంగుళూరు సిటి.
- 8. మధురాంతకం:- ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పల్కిపట్టరు పిఠి, మధురాంతకము.
- 9. నాగపట్నము:- టి. విశ్వలింగముగారు 87, కొమారు కోవిల్ పిఠి, నాగపట్నము.
- 10. మదనపల్లె:- ది మదనపల్లె అర్బన్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్సు లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
- 11. హొన్నేలు:- రావుబహదూరు సి. హెచ్. గౌడు, బెళ్లారి.
- 12. బెళ్లారి:- టి. రాఘవేంద్రరావు గారు, ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ కన్ను కంపెనీ లిమిటెడ్. "సారంగవిలాస" బెళ్లారి.
- 13. నంజ్యాల:- అయుర్యేదధామం తెలికపల్లె రామకృష్ణ కౌన్సిల్, నంజ్యాల.
- 14. భవాని:- టి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యగారు, రి. వెజెట్ టేవ్ టీ అండు ఏజెంట్లు, ది మైసూరు గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అండు మ్యారేజ్ అశ్వారీస్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
- 15. నేలం:- కె. శేష అయ్యంగారుగారు, జనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజెంట్లు, 171 ఏ/18 మూడవ అగ్ర హారము, నేలం.
- 16. కోయంబుత్తూరు:- ఎస్. పశనియప్ప మొదలియారుగారు, 16/56, చిన్న బహారు పిఠి, కోయంబుత్తూరు.
- 17. రంగూను:- మెసర్సు. ఎమ్. ఏ. నారాయణ అండు సన్, 37-16 వ పిఠి, రంగూను.
- 18. నెల్లూరు:- టి. జె. ప్రసాదరావుగారు, శ్రీ సింహపురి స్వతే స్టోర్సు, 744, తిప్పరాజావారి పిఠి, నెల్లూరు.
- 19. బెజవాడ:- అయుర్యేదవికారం పి. రామచంద్ర కౌన్సిల్ గారు, చరకనికేతనము, బెజవాడ.

20 గుంటూరు. } ఛా. రాజారావుగారు, గుంటూరు.

ఆంధ్ర అయుర్యేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
హారిస్ రోడ్డు మాంటురోడ్డు మదరాసు.